

Stalltipsset

1•2014

www.delaval.se

1 000

VMS™ i Sverige!

 DeLaval

1000 VMS™ i Sverige! Det ska vi fira

Jörgen Blakstad investerar i två VMS enheter och även i det toppmoderna driftsledningssystemet Herd Navigator. – Idag är jag en av de sista mjölkproducenterna i Värmland som fortfarande har manuell mjölkning. De allra flesta har gått över till automatisk mjölkning. Jag vill investera för att jag är övertygad om att jag lättare kan möta eventuella framtida konjunktursvackor med en tekniskt effektiv mjölkningsanläggning och teknik är också viktigt för att prestera på topp i uppgångar.

Inför investeringen har jag varit på mer än 10 olika gårdar och sett tre olika märken. Jag föll för det helhetskoncept som DeLaval erbjuder. Det ska bli särskilt spännande med Herd Navigator, berättar Jörgen.

Nu är alltså milstolpen 1 000 sålda VMS enheter på den svenska marknaden nådd. Sverige är därmed det femte landet att nå 1000 sålda enheter efter Holland, Danmark, Tyskland och Frankrike.

– Att DeLaval nått detta resultat i Sverige tror jag är en kombination av att DeLaval VMS ständigt utvecklas med fler och fler unika funktioner samt den nära och långsiktiga relation som vår stora sälj- och serviceorganisation har skapat med sina kunder. Därtill kommer svenska mjölkproducenters moderna attityd till sin affärsverksamhet. Sveriges mjölkproducenter är en grupp mycket professionella yrkesmän och kvinnor, säger Björn Johansson, produktansvarig för DeLaval VMS i Sverige.

Jonas Andersson, Distriktschef på DeLaval, blir ansvarig för projektet. – Det är fantastiskt roligt att få arbeta med Jörgen och jag är stolt över att få vara med att sälja VMS nummer 1000 i Sverige och skriva historia, säger Jonas Andersson.

VMS NR 1000 I SVERIGE FÅR SITT HEM hos Jörgen Blakstad på Sälboda Gård i Arvika

Ur innehållet

s. 8 FÖR-KYL MJÖLKEN
– färdigt koncept
med många fördelar

s. 22 NY MIXER PÅ RÄVSTORP
– extra slitstark
med OptiSteel

Förbered ditt elstängsel
inför betessläpp

s. 36

Stalltipset 1 • 2014

Stalltipset ges ut av DeLaval Sales AB
BOX 21, 147 21 TUMBA. Tel 08-550 294 00
Ansvarig utgivare: Eva Mårtensson
Redaktionskommitté: Håkan Myresten,
Eva Mårtensson
Layout: Studio Lume /Katja Konga

DeLaval VMS

– 15 år av historia inom automatisk mjölkning

Björn Johansson, idag produktansvarig VMS i Sverige, har varit med på hela resan, från delar av utvecklingen till lanseringen ut i ett antal länder i världen.

– Det har varit en fantastisk resa, ett paradigmskifte, något annat kan man bara inte säga. Det varit både otroliga utmaningar som ställt stora krav på våra utvecklare och fantastiska genombrott som revolutionerat tekniken. Att vi har skrivit både ett och flera kapitel i mjölkproduktionens historia, det

tror jag inte att någon kan säga emot. Vi har gjort det tillsammans med världens mjölkproducenter och särskilt de svenska mjölkproducenterna. Utan deras återkopplingar, önskemål och idéer hade vi inte kommit dit vi är idag. 1000 VMS enheter sålda i Sverige där vi har endast 4500 mjölkproducenter kvar idag talar sitt tydliga språk tycker jag. DeLaval VMS med sina unika funktioner och den helhetslösning som vi kan erbjuda idag är det som mjölkproducenter efterfrågar. DeLaval fortsätter utvecklingen och förbättringar.

1994 Den första prototypen av en mjölkningsrobot testas på Hamra Gård.

1999 Installeras de första DeLaval VMS på testgårdar i Sverige. Flera av dem är fortfarande i drift.

2000 Försäljningsstart av DeLaval VMS

2004 Patenterades kotrafikkonceptet FeedFirst. En fungerande kotrafik är avgörande för en väl fungerande mjölkproduktion med robot. FeedFirst bidrar till att korna blir mjölkade med optimala mjölkningsintervaller och främjar på så sätt en hög produktion och bättre juverhälsa. Utvecklingen av planering och kotrafik har haft minst lika stor betydelse för kapacitet och prestanda som den tekniska utvecklingen. Vi har besättningar från 18 kor med VMS upp till tusentalet och med vitt skilda strategier för utfodring. Att kunna erbjuda olika lösningar för planering och kotrafik är viktigt.

2005 Ersattes den tryckluftstyrda armen med en hydraulisk arm. Det blev en avgörande skillnad. Armen blev mer robust, distinkt och med ökad kapacitet som följd. Dessutom är den helt unik i sin förmåga att klara påsättning av i princip alla kor. Införandet av hydraulik medförde längre serviceintervaller och klart minskad energiförbrukning där VMS i dag har en förbrukning som tillhör de absolut lägsta på marknaden räknat i förbrukning per tusen kg mjölk.

2006 Integrerades celltalsräknaren OCC i VMS, något som måste betraktas som revolutionerade. Att få celltalet redovisat med noggrannhet motsvarande laboratorieanalys för varje ko vid varje mjölkning utgör ett ovärderligt verktyg att förbättra juverhälsan.

2010 Integrerades Herd Navigator med DeLaval VMS. Herd Navigator är ett professionellt verktyg för kontroll över reproduktion och djurhälsa.

2014 integreras utfodringsystemet Optimat i driftsledningssystemet DelPro vilket ger utökade möjligheter att styra utfodringen på ett optimalt sätt i automatisk mjölkning med DeLaval VMS.

En mycket värdefull strategi har varit att utvecklingen har möjliggjort uppgradering av äldre VMS med nya funktioner utan nödvändigheten att byta hela roboten, värdefullt att beakta när man investerar i robot.

2014

Läs detta nummer om dagens möjligheter med Herd Navigator, OCC och mycket mer.

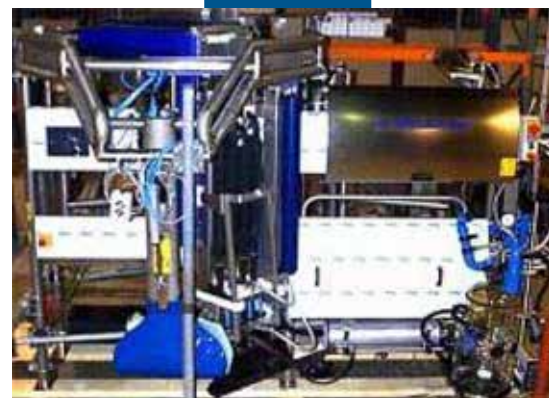
2005

DeLaval introducerar hydraulikstyrd robot-arm VMS™

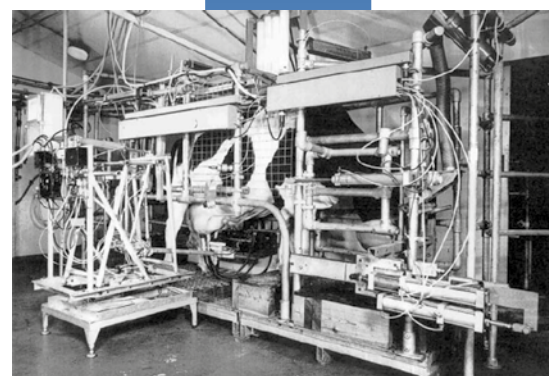
1997

DeLaval VMS™ test på Hamra

1994

Första prototypen

DeLaval VMS
2-tonsklubb

Jag är övertygad om att vi har bra utväxling på investeringen av HerdNavigator™ så bra är den

- **NÄR VI INVESTERADE I VMS** så förstod vi att vi skulle vara mindre i ladugården och då ville vi ha provtagning för brunster och juverhälsa för att fortfarande ha kontroll på djuren. Valet stod mellan celltalsräknare och aktivitetsmätare eller Herd Navigator™.

- Jag är väldigt glad att vi valde Herd Navigator™ för nu har vi riktigt bra koll på djuren och kan planera arbetet så att vi alltid gör rätt saker. Orden är från **Patrik Bonér** på gården Ängeby utanför Köping som använder HerdNavigator™ sedan 1,5 år.

FAKTA
OM

ÄNGEBY I KÖPING AB, Ängeby, Köping, Västmanland

Ägare: Familjerna Andersson och Bonér

VMS antal: 2 installerade 2012

Typ av kottrafik: FeedFirst™
Herd Navigator™

2-tonsklubb: 2014 - 2160 kg/dygn

Fodersystem: Mixer och bandfoder-
fordelare

Antal mjölkande/årskor: 120/170

Avkastning: 10 242 kg ECM

Celltal: 200 000

Antal mjölkningar per dygn/ko: 300/2,5

Finanskrisen 2009 och ett sjunkande mjölkpris gjorde att den då planerade investeringen för robot på Ängeby fick skjutas på framtiden. Istället gick man över till tre mjölkningar per dag, en åtgärd som gav en avkastningsökning men framförallt en mycket bättre juverhälsa i besättningen.

- Resultatet var bra men det var jobbigt arbetsmässigt och med en lantbruksverksamhet bestående av växtodling och entreprenad var det inte hållbart. Vi behövde en större flexibilitet i företaget och större frihet, framförallt på helgerna, förklarar Patrik.

Robotlösning i en befintlig lösdrift

Så 2011 var det dags igen och då hade Patrik lärt sig mer om robot och hade klart för sig hur man skulle få till en bra planering och kottrafik i den befintliga lösdriften från 1999 med tvåradssystem.

- Vi planerade om stallet så vi fick in sänkoavdelning, OBS-grupp med gräddfil och kottrafik enligt FeedFirst™. Vi gick från 140 till 170 liggbåsplatser. Vi gjorde en tillbyggnad på långsidan för två VMS med mjölkkrum, maskinrum, kontor och ett litet personalutrymme, berättar en nöjd Patrik.

- Vi tycker att det fungerar jättebra. Alla djuren går i en grupp och har tillgång till båda robotarna. Det gör att vi inte är så känsliga om något skulle hända med en robot, fortsätter Patrik. - Maj 2012 startades VMS och övergången för korna gick också jättebra. Vi hade förberett dem väl med att de fått gå genom envägs- och smartgrindar innan så det enda nya var att gå in i VMS.

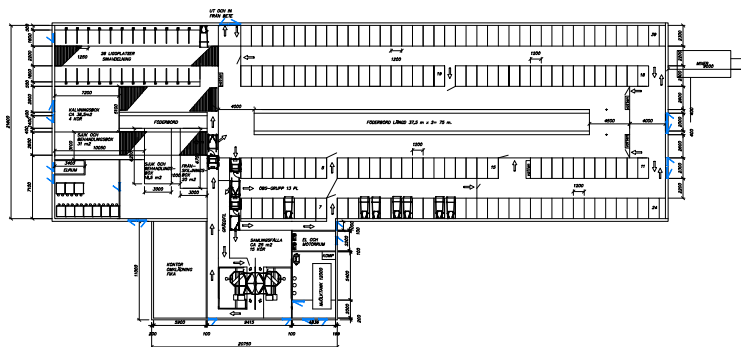
Herd Navigator™ ger otrolig kontroll på djuren

Sex månader senare startades HerdNavigator™. Det tyckte Patrik var kul och det märks att han lärt sig HerdNavigator™ ordentligt.

Patrik Bonér (till höger) och Joakim Larsson, DeLaval, framför provtagaren till HerdNavigator™ på en av Ångebys två VMS.

Patrik byter kassett med stickor i analysenheten till Herd Navigator™. – Stickorna kommer med posten efter hand som de förbrukas, berättar Patrik

– Med Herd Navigator™ får du otrolig kontroll på djuren. Man får en fantastisk hjälp när det gäller brunster, juverhälsa och utfodring. Man hittar problemen långt innan man ser symptom och kan därmed åtgärda i tid. Jag är övertygad om att vi har bra utväxling på investeringen av Herd Navigator™, så bra är den, säger Patrik.

Brunsten syns tydligt i Herd Navigator™

Patrik använder alla funktionerna i Herd Navigator™: brunst, juverhälsa och ketos.

– Med progesteron får du reda på brunster, dräktighet och reproduktionsstörningar. Herd Navigator™ vet hur den ska provta utifrån senaste kalvning och man ser progesteronkurvan tydligt, förklara Patrik. Även de kor som utåt visar otydlig brunst hittar jag med säkerhet i Herd Navigator™ och kan seminera. Idag seminarer vi 35–45 timmar efter brunstlarm och jag sätter de djuren på avskiljning på

natten och då är de i fällan för seminering på morgonen. Två månader efter start av Herd Navigator™ slutade vi dräktighetsundersöka korna. Vi ser ju att kon är dräktig i systemet. Nu gör vi dräktighetsundersökning bara på kvigorna, fortsätter Patrik.

Lika nöjd är Patrik med signalerna på juverhälsa i Herd Navigator™. – Man får signal på sannolikhet för mastit och då sänker jag mjölkningsintervallet på den kon och flyttar henne till OBS-gruppen. Det innebär att hon mjölkas oftare tills hon är tillbaka på låg nivå igen. Vi lyckas häva många mastiter på det sättet. Men man ska ha klart för sig att HerdNavigator™ inte är en celltalsräknare utan indikerar en juverinfektion, berättar Patrik.

Ketos har vi väldigt mycket nytta av

– Ketos föstod jag inte nyttan av först men nu när jag kan den i HerdNavigator™ så ser jag att vi har väldigt mycket nytta av den. Vi får larm långt innan korna får symptom och kan enkelt ge dem extra energi i form av ett pelleterat energifoder i VMS under 1–2 veckor, häva ketosen och få igång mjölkproduktionen igen. Man ser i DelPro programmet tydligt hur ketoskurvan ökar och laktationskurvan planar ut för kon. När man sedan ger extra energi så

sjunker ketoskurvan och mjölkkurvan börjar peka uppåt igen, konstaterar en entusiastisk Patrik. – Det är väldigt roligt att följa och att man kan se att åtgärderna funkar.

– Får vi ketos larm första 14 dagarna har kon fått fel utfodring i sinperioden och får vi det efter 14 dagar har hon fått för lite energi efter kalvning, berättar Patrik. – HerdNavigator™ mäter även urea men bara på grupp för att se att man ligger rätt utfodringsmässigt.

Kan inte tänka mig att vara utan

På den direkta frågan; skulle du vilja vara utan Herd Navigator™? Svarar Patrik: – Efter att ha använt HerdNavigator™ i ett och ett halvt år kan jag inte tänka mig att vara utan den. Man har en bra kontroll på djuren och kan planera sitt arbete och göra precis rätt saker. Jag kan koppla upp mig hemifrån på padda och mobil och det gör att jag kan göra mycket hemifrån. Men det är klart att man får inte vara rädd att sitta framför datorn när man har VMS och Herd Navigator™. – För oss har det bara varit positivt att investera i VMS och Herd Navigator™. Vi sparar tid och vi har fått den flexibilitet i företaget vi ville ha med investeringen, avslutar en nöjd Patrik på Ångeby.

FAKTA
OM

ESPÅS GÅRD, Västergötland

Ägare: Tomas Filipsson

1 VMS med OCC installerad 2010

Typ av kottrafik: FeedFirst**Antal mjölkande/årskor:** 79/85**Avkastning:** ECM 9100**Celltal:** 200 000**Mjölknings per ko:** 2.1**2-tonsklubben:** 2014 – 2336 kg/dygn

Ekologisk produktion

Utfodring Kraftfoder stationer och

Rundbalar.

Tomas Filipsson i mitten med sin far Kurt till höger och DeLaval's distriktschef Claes Carlson till vänster.

Espås Gård – Ekogård i 2-tonsklubben

NÄR MAN KOMMER FRAM TILL ESPÅS GÅRD norr om Falköping slås man av den vackra gårdsbilden som skulle kunna vara tagen ur en Colin Nutley-film, med huvudbyggnaden uppbyggd i gammal stil efter en brand och med flygelbyggnader på var sida från slutet av 1700 talet.

Gården på totalt 300 hektar varav ca 135 hektar åker drivs i dag med mjölkproduktion av **Tomas Filipsson** som är tredje generationen på gården. 2010 installerades en DeLaval VMS mjölkrobot på ena sidan av det befintliga gropen med ett 2x3 tandemstall och under byggtiden mjölkade Tomas i det som var kvar av tandemstallet. När installationen var klar lades gropen igen och i dag mjölkar han enbart i VMS med styrd kottrafik.

– Det gick smidigt att bygga om och inmjölkningen i nya maskinen gick bra och korna fann sig snabbt i sin nya livsstil. Vi hade ett bra komaterialet från början och celltalen har legat stabilt på ca 200 000, berättar Tomas.

Gick över till eko

I samband med att man började mjölka i VMS gick man över till ekologisk produktion. – Jag är nöjd med det beslutet även om ersättnings-tillägget är lägre idag än när jag gick över. Jag tycker att korna känns piggare och friskare i ben och klövar än när jag hade traditionell

produktion. Jag tror att den högre proportionen grovfoder är bättre för kornas hälsa, säger Tomas.

Fjärde året i 2-tonsklubben

Det kan vara en utmaning att hålla hög produktion i ekoproduktion men Tomas levererar nu i 7 dagars medel 2 336 kg per dygn från sin VMS. 2014 blir fjärde året som Tomas anmält sig till 2-tonsklubben.

– Under betesperioden går dock siffrorna ner en del och det får man räkna med som ekoproducent, säger Tomas.

En vanlig arbetsdag med robot

Tomas arbetsdag i stallet börjar 05.30 med att han tar en snabb titt på datorn, han ser över kokön och om det är några larmkor i OCC som behöver kollas upp. Därefter byter han sil-filter och rengör runt roboten.

Nästa arbetsuppgift är utfodring av kor och kalvar samt skrapa rent i liggsängarna. Ca 06.45 är han klar och kan ta frukost. Senare på förmiddagen är det ytterligare ca en timmes arbete med utfodring och rengöring. På eftermiddagen blir det ett pass ca 1,5 timmar

i stallet och på kvällen ca en timme.

Totalt lägger han ca 4.5 timmar i ladugården var dag.

Bra driftsäkerhet med VMS

– Jag är nöjd med att ha satsat på robot. Jag uppskattar driftsäkerheten och jag är mycket nöjd med den service jag får från Per Anders Josefsson som är servicetekniker här i området. Jag har räknat ut att jag sparar en årsanställd på att ha en DeLaval VMS jämfört mjölkgrup, fortsätter Tomas.

Effektivare utfodring blir kanske nästa steg

Tomas utfodrar korna med rundbalar samt kraftfoder i stationer. Det blir en rundbal första skörd på morgonen och eftermiddagen, en bal andraskörd på förmiddagen och till sist en bal helsäd på kvällen.

Tomas skulle vilja få till en jämnare utfodring genom att blanda skördarna och nästa projekt blir kanske att investera i en mixer med bandfoderfördelare.

SUPRA

Extremt lågt antal nyinfektioner under laktation, det tackar jag ångbackflushen för

PÅ MJÖLKFÖRETAGARDAGEN I

VÄSTERÅS kom **Kajsa Petersson**, Fornby gård i Dalarna, fram till DeLaval **Jonas Andersson** och berätta att hon hade mycket intressanta resultat med sin ångbackflush till VMS. – Vi har extremt lågt antal nyinfektioner under laktation, dvs. senare än 30 dagar efter kalvning, och det är jag övertygad om är tack vare vår ångbackflush till VMS.

Uppdaterad teknik

– Ångbackflush har idag en separat avhärdning med salttabletter som gör att den dels klarar mycket hårt vatten på gårdarna och dels har betydligt lägre driftskostnad då tabletterna kostar mycket mindre jämfört med den tidigare lösningen, berättar Björn Johansson produktchef VMS på DeLaval Sales i Tumba.

Extremt lågt i antal nyinfektioner

Kajsa har i ett år provat den nya versionen av ångbackflush SBF som nu introduceras.

– Vi lät Växa göra en besättningsutredning i slutet på 2013 och det var intressanta resultat. Den visade att vi låg extremt lågt i antal nyinfektioner under laktation, dvs senare än 30 dagar efter kalvning, och det är jag övertygad om är tack vare vår ångbackflush till VMS. Vi hade även feljusterade liggbåsar vilket gjorde att korna inte kunde resa sig helt naturligt. Vi justerade liggbåsen och nu ligger djuren längre och vi har faktiskt fått mer mjölk på den lilla åtgården, så det blev mycket lönsamt, berättar en nöjd Kajsa.

Celltalsräknare OCC ger koll på korna

Kajsa har mycket fokus på juverhälsan i besättningen och till sin hjälp har hon även en celltalsräknare OCC till VMS och den är Kajsa jättenöjd med.

Kajsa och Jonas Andersson, DeLaval, framför provtagaren till celltalsräknare OCC. Ett hjälpmedel som Kajsa använder jättemycket. – Det är där man har koll på korna, berättar Kajsa.

– Det är ju där man går in och kollar på korna, så den använder vi hela tiden. OCC tar prov vid varje mjölkning från varje ko så man har en ordentlig kontroll på juverhälsan. Man sorterar i DelPro-programmet på högst OCC. Där justerar jag sedan om kon ska till OBS-gruppen och därmed mjölkas lite oftare och om jag t.ex. ska odla, berättar Kajsa vidare .

– Man glömmar lätt att kon tappar mycket mjölk vid en juverinflammation och kan jag åtgärda tidigt och häva en inflammation då har jag vunnit mycket, så här finns pengar att tjäna, fortsätter Kajsa.

– Vi har en VMS och stallet är planerat med kotrafik enligt FeedFirst™. Det fungerar jättebra och produktionen lyfte verkligen när korna kom in i det nya stallet, berättar Kajsa.

Efter ett mellanår förra stallperioden så går det riktigt bra nu igen och Kajsa är mycket nöjd.

– Vi har lite färre kor i år då vi har ont om foder, 63 st mot kanske 67. De ligger på 37–38 kg per dygn, i ekologisk produktion, så det rullar på bra.

Fokus på juverhälsan

Kajsa och hennes man, Karl-Johan, tog över gården 2009. Hösten 2011 stod det nya stallet klart med en VMS och plats för 75 kor och rekrytering. De hade fokus på juverhälsa när stallet planerades med OBS-grupp, celltalsräknare OCC och ångbackflush SBF.

FAKTA
OM

FORNBY GÅRD, Horndal, Dalarna

Ägare: Kajsa och Karl-Johan Petersson

VMS antal: 1 installerad 2011

Typ av kotrafik: Feed First™

VMS med celltalsräknare OCC och ångbackflush SBF

2-tonsklubb: 2014 – 2.372 kg/dygn

Fodersystem: Mixer med distributionsvagn RA135

Antal mjölkande/årskor: 75

Avkastning: 9.500 kg

Celltal: 150 000

Antal mjölkningar per dygn/ko: 170/2,6

Säkerställ mjölk- kvaliteten och sänk elförbrukningen med för-kylning av mjölken

FEM MÅNADER HAR PER-ERIK MÅNSSON på Kälkarps gård i Hästveda mjölkat i sin nybyggda anläggning när Stalltipset kommer på besök. Per-Erik gick från uppbundet till robotmjölkning med två DeLaval VMS. – Jag ökade min befintliga besättning på 50 kor med 75 kvigor när det nya stallet var klart och jag räknar med att det ska vara full beläggning i stallet efter sommaren, berättar Per-Erik.

En DeLaval silotank tar emot mjölken från de två VMS robotarna.

Något som är extra intressant på Kälkarps är att här finns den allra första installationen av den nya för-kylningslösningen som DeLaval lanserat i början av 2014.

Här på Kälkarps kombinerar systemlösningen en kraftfull DeLaval plattkylare med två stycken DeLaval vattentankar samt kornas vattenkoppar. Om en eller två tankar används beror på antalet kor i besättningen.

Bakterietalen är låga

Genom detta system kyls mjölken kraftigt ner av plattkylaren innan den går in i mjölktanken. Det inkommande vattnet som går genom plattkylaren är 8°C och mjölken kyls tack vare

FAKTA
OM

KÄLKARPS GÅRD, Hästveda, Skåne

Ägare: Per-Erik Månsson

Antal VMS: 2 enheter installerade oktober 2013

Typ av kotrafik: MilkFirst

2-tonsklubben: Nej inte ännu

Fodersystem: Stationär mixer och bandfoderfördelare samt kraftfoderstationer

Antal mjölkande kor: 125

Avkastning: CA 10 000 ECM

Celltal: 220 000

Bakterietal: 10 000

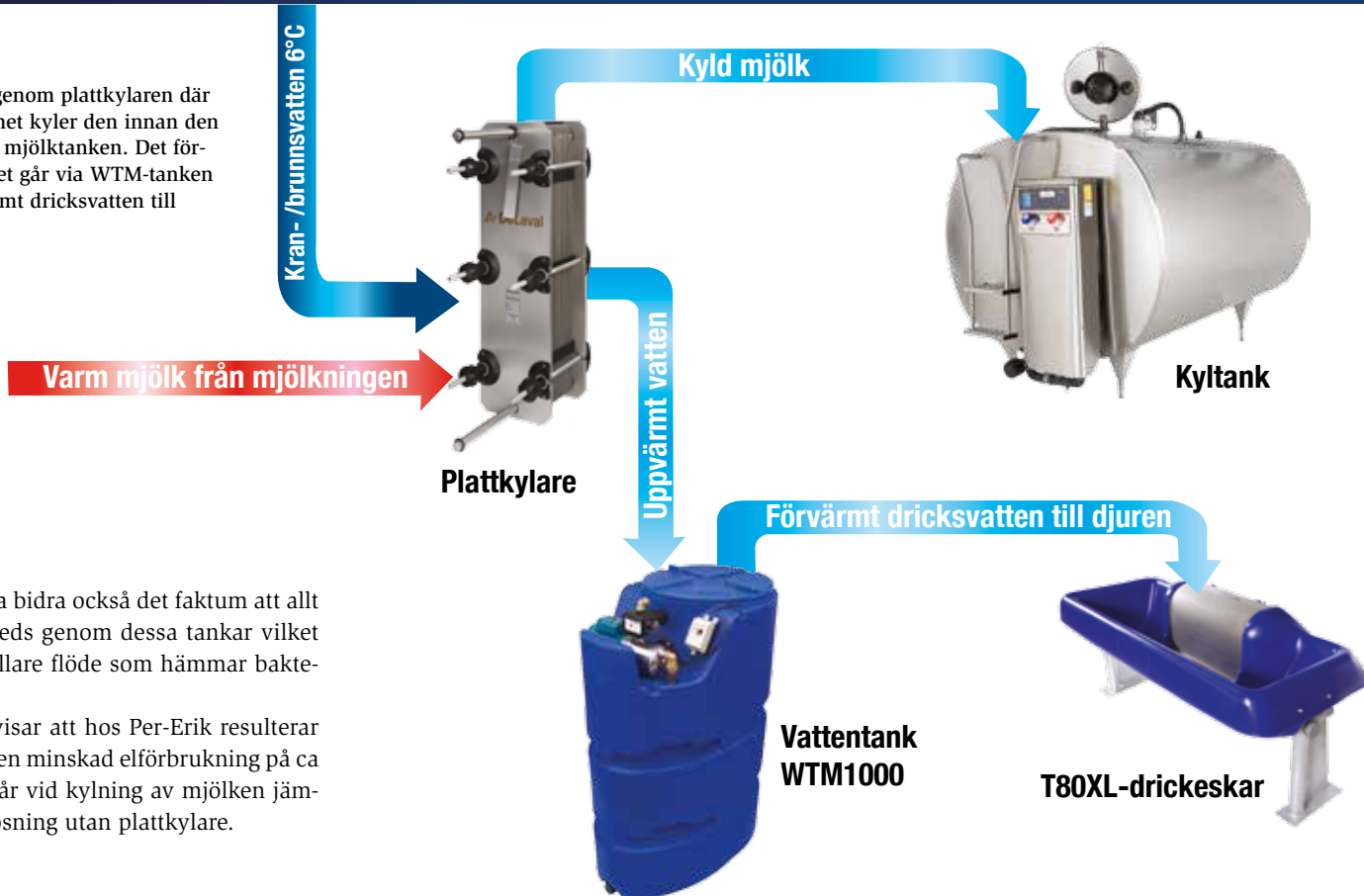
det direkt ner till 15°C. Det finns flera fördelar med detta. Den varma mjölken går kortare sträcka i mjölkledningarna, mjölktanken behöver endast kyla ner mjölken från 15 till 4 grader istället för från ca 35 till 4°C vilket ger en stor besparing i energi och en säkrare mjölk kvalitet. Per-Eriks bakterietal har inte överskridit 10 000 i den nya anläggningen.

Fövärrt vatten blir bra dricksvatten

En annan fördel med systemet är att vattnet som värmts upp i samband med mjölkens nerkyllning i plattkylaren går till vattentankar och används som dricksvatten till korna. Allt dricksvatten till korna leds via dessa vattentankar vilket innebär att fövärrt vatten från plattkylaren blandas med inkommande kallvatten. På så sätt erhålls en jämnare tempe-

Mjölken går genom plattkylaren där det kalla vattnet kyler den innan den går vidare till mjölk tanken. Det förvärmade vattnet går via WTM-tanken ut som förvärrt dricksvatten till djuren.

ratur. Till detta bidra också det faktum att allt dricksvatten leds genom dessa tankar vilket ger ett kraftfullare flöde som hämmar bakterietillväxt.

En kalkyl visar att hos Per-Erik resulterar plattkylaren i en minskad elförbrukning på ca 10 000 kWh/ år vid kylning av mjölken jämfört med en lösning utan plattkylare.

**FAKTA
OM**

FÖRDELAR MED FÖRVÄRRT DRICKSVATTEN

Att ge korna förvärrt dricksvatten har dubbla positiva effekter. Dels visar undersökningar att avkastningen ökar då dricksvattentemperaturen ökas. Exempelvis ger en ökning från 10 grader till 17 grader ger en avkastningsökning på 1,3 %.

Den högre temperaturen på dricksvattnet medför också att intaget av dricksvatten ökar vilket även det har en gynnsam effekt på avkastningen.

Per-Erik Månsson, ägare till Kälkarp (till höger) och Fredrik Fredbo, distriktschef på DeLaval.

En kraftfull plattkylare för-kyler mjölken från ca 35°C till 15°C innan den går in i mjölk tanken.

T.v Bengt Andersson, i mitten Göran Nilsson, distriktschef från DeLaval och till höger Henrik Stenström i kalvstallet på Berte Gård i Halland.

Datorstyrd kalvamma känns självklart på en robotgård

Sedan 2011 mjölkas korna på Berte gård med mjölkkningsrobot, deras hälsa övervakas med Herd Navigator™ och kalvarna utfodras med datorstyrd kalvamma.

– Möjligheten till att följa upp kalvarnas foderintag via datorn var en avgörande faktor för investeringsbeslutet i just två stycken kalvamma CF500 från DeLaval, berättar Henrik.

– Vi vill kunna styra mängden foder som kalvarna får på individnivå och vi vill också snabbt kunna följa upp en kalv som minskar sitt foderintag. Vi kontrollerar dem i driftsledningssystemet både morgon och kväll. Alla vi som arbetar i stallet har bra datorvana. Vi styr mycket av det som gäller korna i driftsledningssystemet. Det känns naturligt att göra det även för kalvarna.

Fokus och bra uppföljning ger resultat

Henrik Stenström och hans medarbetare arbetar mycket med resultatuppföljning. De använder sig av rådgivarorganisationens instrumentpanel. Besättningsstjärnan visar att Berte Gårds siffror ligger bättre än genomsnittet på de flesta områden. Inkalvningsåldern ligger på 25,4 och kalvningsintervallen ligger på 12,5 månader. Att vara självförsör-

jande på kvigkalvar är en självklarhet men målet med rekryteringsarbetet är att snart även kunna sälja kvigkalvar.

En kalvamma utfodrar 30 kalvar

Nyfödda kalvar stannar en vecka i ensambox där de får färsk mjölk. Därefter flyttas de till en box. Kalvstallet har fyra boxar med plats för 15 kalvar i varje. Två grupper delar på en kalvamma CF500 där de får pulvermjölk. Att lära kalvarna använda amman är sällan något problem. Några få måste visas lite tillrätta men sen går det bra. Avvänjningen kan man enkelt styra i systemet genom att successivt minska mängden mjölk vid en bestämd ålder.

Problem är till för att lösas

– Under vintern 2012/2013 hade vi tyvärr en del problem med kalvhälsan, berättar Henrik, Vi bestämde oss för att lösa problemen och satte in ett antal förbättringsåtgärder. För det första får nu alla nyfödda kalvar kalvtäcke som de behåller under

SUPRA+

FAKTA
OM

BERTE GÅRD, Slöinge, Halland

Ägare: Berte Gård ingår i Bertegruppen AB och ägs av familjen Stenström

Gårdens personal: Henrik Stenström, Bengt Andersson, Ingela Werngren och Carolina Mättgård

Antal VMS: 4 enheter installerade 2011

Typ av kottrafik: FeedFirst Herd Navigator

2-tonsklubben: Nej inte än

Fodersystem: Bandfoderfördelare

Antal mjölkande/Årskor: 210/240

Avkastning: 10 500 kg

Celltal: 130 000

Antal mjölkningar per dygn total och per ko: 260/dygn 2,5/ko

hela tiden i ensambox. För det andra så förbättrade vi luftcirkulationen genom att ta bort ett fönster och sätta nät istället. För det tredje så tätade vi grindarna på boxarna och satte tak över en del av boxarna så att det finns ett dragfritt skyddat område för dem att vila på. Det gav resultat och nu har vi friska kalvar som äter och växer bra, avslutar Henrik.

Här utfodras 60 kalvar med två kalvammor DeLaval CF500. Kalvarnas foderintag kan övervakas i driftsledningssystemet DelPro™.

KOKOMFORT på Torstalycke

FAKTA
OM

TORSTALYCKE, Kalvsvik, Småland

Ägare: Anna och Mattias Magnusson
Antal VMS: 1 VMS installerad 2012
Typ av kottrafik: FeedFirst
2-tonsklubben: Ja
2014 – 2 200 kg/dygn
Fodersystem: Fodervagn RA135 samt
foderstationer
Antal Mjolkande/Årskor: 70/80
Avkastning: 9 800 ECM
Celltal: 150 000
Antal mjölkningar per dygn/ko: 160/ 2,3

Aнна och **Mattias Magnusson** tog över gården Torstalycke 2004 från Annas föräldrar. Anna är 8e generationen på gården. Här lever de med sina fyra barn. De tog ett medvetet beslut att bygga för en robot. Att öka på verksamheten mer än så var inte aktuellt. Det beslutet är de nöjda med. Att gå över till robot har givit dem den frihet i familjelivet som de hoppades på. Med en robot i stallet är det mycket enklare att köra barnen till förskola och att delta i deras eftermiddagsaktiveter. Även om arbetet kanske inte tar mindre tid så går det att styra på ett bättre sätt.

Förbättringspotential finns

Det är många beslut att ta under ett byggprojekt och efter att ha varit i drift i nästan två år så har Anna och Mattias hunnit se vad som kunde gjorts annorlunda. – Vi är jättenöjda med helheten. Något vi ångrar lite är att vi inte la in gummimatta även i skrapgången med liggbås, säger Mattias och Anna instämmer. – Det är ett förbättringsprojekt vi funderar på.

Stallet har ventilationsgardiner och skorstenar som styrs med automatik beroende på utomhustemperaturen vilket ger en bra miljö för korna.

Djurens välmående i fokus

Kokomfort var en viktig punkt på agendan vid byggprojektet. Resultatet är att det finns en bra gummimatta framför foderbordet. Där måste det vara bekvämt för korna att stå när de äter. Foderbordet har foderbordsskyddet FTC som gör att det är lätt att sopa fram fodret och lätt att rengöra. Ett rejält vattenkar bjuds efter mjölkningen när korna kommer ur VMSen. Ventilationsgardiner och skorstenar som styrs av utomhustemperaturen ger ett behagligt klimat i stallet.

Spaltmatta i väntytan är bra

– Väntytan innan roboten är en plats där det kan bli livligt när brunstiga kor står och väntar på att bli mjölkade. Därför kändes det bra att sätta gummimatta på spalten där. Det minskar risken för att korna ska halka, berättar Anna.

Bekväma liggbåsar

Liggbåsen har fått den bekväma madrassen M40R och de tycker Anna och Mattias var ett bra val. Korna lägger sig och reser sig utan problem.

Alla kor utom två älskar borsten

Den frihängade ryktborsten är populär och älskas av nästan alla kor.

– Det är faktiskt två av korna som inte besöker borsten. Men de övriga 68 älskar den och det är ju ett riktigt bra betyg, säger Anna.

Anna och Mattias Magnusson driver gården Torstalycke, här på bilden är tillsammans med Fredrik Möttus, distriktschef på DeLaval, i stallet som rymmer 70 mjölkande kor och en DeLaval VMS.

Marie och Jan har bra kohälsa. Koll på celltal med OCC och regelbundna byten av spengummi är bidragande faktorer. I mitten står Elias Samuelsson, servicetekniker på DeLaval.

SUPRA

FAKTA
OM

HEJNUM PRÄSTGÅRD, Gotland

Ägare: Marie och Jan Jacobsson

Antal VMS: 2 VMS installerad 2009

Typ av kottrafik: FeedFirst

2-tonsklubben: Nej inte än.

Inte fullt i stallen

Fodersystem: grovfodervagn/
kraftfoderstationer

Antal Mjolkande/Årskor: 110/120

Avkastning: 10 500 ECM

Celltal: ca 200 000

Antal mjölkningar per dygn/ko:

ca 150 /2,5-2,7

ALLTID FRÄSCHA SPENGUMMIN

– en viktig detalj i mjölkproduktion

Maria och Jan Jacobssons gård Hejnum Prästgård i Tingstäde ligger på norra Gotland och är en av Gotlands drygt 200 mjölkproducerande gårdar.

För 1,5 år sedan fick Marie och Jan Jacobsson möjligheten att ta över ett befintligt VMS-stall med två stycken robotar. Själva hade de haft funderingar att på egen gård bygga för robot. Istället blev det så att man tog korna med sig och flyttade in i det befintliga stallen som låg strax intill deras egen gård. Snabbt och lätt gick de direkt från ett uppbundet stall för 40 kor, till ett VMS-stall med plats för 120 kor.

Full koll direkt på morgonen

Det är fasta rutiner som gäller för arbetet och driften med VMS-stallet. Fasta rutiner och att löpande hitta förbättringar i både stort och smått. Dagen börjar direkt på morgonen hemma i bostaden med att Marie på datorn kontrollerar hur dagsläget är för korna i stallen. Marie kollar via VMS driftsledningsprogram DelPro™ och får då en överblick om det är något akut som behöver planeras in för åtgärd under dagen. För det mesta är det precis som det ska vara i stallen och hela familjen kan i lugn och ro äta frukost tillsammans innan barnen ska iväg till skolan.

Inne ifrån bostaden har Marie och Jan också full koll på olika delar i VMS-stallet via sex olika övervakningskameror. Det ger en snabb överblick och trygghet, både kväll, natt och dag.

Väl nere i stallen så börjar Marie dagen med att mer i detalj gå igenom i DelPro™ hur det ser ut i besättningen.

OCC är ett värdefullt verktyg

– En genomgång via DelPro™ ger oss snabbt en bra koll på dagsläget och om och vad som behöver åtgärdas.

Bland annat ger oss celltalsräkningen med OCC mycket bra information. Vi har stor nytta av den varje dag. Ett dåligt prov på en ko kan bero på någon tillfällighet. Men är det 2 dåliga prov på raken då måste vi hålla full koll och se vad vi kan åtgärda, berättar Marie

– Jag har hört att kolleger tycker att testvätskan kostar, men jag säger att den kost-

naden har vi full valuta för då det ger oss en bra koll på läget, tillägger Jan.

Robot gav en sammanhängande arbetsdag

Stalltipset frågar vad skillnaden är mellan att jobba med uppbundna besättningen och nu sedan 1,5 år i ett VMS-stall. Marie och Jan kom ju från sitt gamla uppbundna stall och in i VMS-stallet nästan över en natt.

Jan beskriver det så här: – Ett stall med robot ger en mer sammanhängande arbets-

Marie Jacobsson har koll på roboten från skrivbordet.

André Johansson, distriktschef för DeLaval på Gotland.

dag. Vi börjar ca 07.30 och ofta är en arbetsdag klar vid 17 eller 17.30. Givetvis är det även mindre slit med ett VMS-stall. Marie tillägger: – Att få lära sig ett nytt system med dator och robot var en utmaning och en kick. Och som jag ser det så ger det möjligheter att bli en effektiv mjölkproducent.

Avkastningen på Hejnum förra året låg i snitt på 10 500 kg. Då var det dels kor som kom från gamla uppbundna ladugården och dels ett antal inköpta kor. Stallet har de successivt fyllt upp. Resultatet och avkastning är Marie och Jan både nöjda och stolta över.

Jan är mycket inne på att löpande hitta förbättringar, både i stort och smått. Och som Jan uttrycker det: – Jag försöker hitta förbättringar hela tiden. Där har jag stor hjälp av att bolla idéer med min DeLaval servicetekniker **Elias**. En stor förbättring var att vi har byggt ett nytt kalvstall och där har vi bland annat en DeLaval mjölktaxi. Nu närmast planerar vi för ett ungdjursstall i stallens förlängning så vi kan samla alla djuren i samma stallbyggnad. DeLaval distriktschef André ska presentera en lösning för oss.

Viktigt att Byta spengummi och slang i tid

Marie och Jan byter alltid spengummi var 3:e vecka för att de alltid ska vara fräscha. De vet att om det blir bytt var 3:e vecka så hinner inte spengummin bli slitna och gå ner i prestanda. DelPro™ ger signal när det är dags att byta och då planeras bytet in så snart det går. Var tredje gång man byter spengummi, så byter man även mjölkslang. Då är man alltid på den säkra sidan och har rätt funktion och slipper strul.

Leveranser av gummidelar kommer från DeLaval via Schenker direkt hem till gården två gånger per år. Som på många gårdar abonnerar Marie och Jan på spengummi och slang. Rätt delar kommer med automatik och finns därmed alltid på plats. DeLaval har givit tjänsten namnet GummiDirekt.

GummiDirekt
Gummileveranser direkt hem till dig

DeLaval GummiDirekt - gummileveranser direkt hem till gården

- ✓ Leverans 2 gånger/år - vår och höst
- ✓ Respektive leverans innehåller aktuella delar enligt rekommenderade bytesintervall
- ✓ Du får optimalt funktion på mjölkningen året om
- ✓ Starkt reducerat pris: 35-40 % rabatt

Regelbundna gummibyten ger dig optimala förutsättningar:

Bättre juverhälsa
Säker drift vid mjölkning – bra mjölk kvalitet
Mjölkar lika snabbt hela tiden

GummiDirekt är öppen varje arbetsdag; 08.00-16.30

Ring **GummiDirekt 08-550 295 17** och du blir kopplad till Kundtjänst

Vill du skicka e-post är adressen gummidirekt@delaval.com

Eller kontakta din lokala DeLaval Servicetekniker så förmedlar han ditt ärende.

Svante och Anton framför DeLaval OCC som hjälpt dem att komma på rätt spår igen med juverhälsan i besättningen

SUPRA

FAKTA
OM

ISÅSA NÄSSJÖ, Småland

Ägare: Svante och Anton Johansson

Antal VMS: 1 VMS installerad september 2012

Typ av kottrafik: fri kottrafik

Antal mjölkande/årskor: 63-65/70-75

Avkastning: ca 9 000 kg. Ekologisk

Antal mjölkningar/ko: 2,8

Dygnsproduktion: ca: 1 700 kg

Celltal: 250 000

Areal: 120 ha inkl sidoarrende. Skog 100.

Ni ska välja VMS med OCC

Anton hade aldrig varit beredd att ta över utan VMS

Isåsa är Svantes föräldragård som gått i släkten sedan 1700-talet. Svante tog själv över som 22-åring 1979 och då fanns det 14 kor på gården.

Beslutet att bygga nytt VMS-stall växte successivt fram efter att Anton slutat lantbruksskola 2007 och då man hade mjölkkor i två ladugårdar. Så kunde och ville vi inte ha det förklarar Svante.

- Det handlade om att bygga eller lägga ned men vi är väldigt glada att vi valde att bygga, framhåller båda samstämt. När väl tanken hade väckts gick det väldigt snabbt. Vi hade första mötet med Lasse (Lars Karlsson, Distriktschef DeLaval) i mitten på december 2012 och gjorde upp i januari, 2013.

- Jag ville vara med och stötta när nu Anton var intresserad fastslår Svante, Jag ville inte låta Anton ta över mjölkningsarbete på det gamla viset.

Klarade oss med låga investeringskostnader

- Vi känner oss väldigt nöjda med resultatet och upplever att vi klarat oss med låga investeringskostnader, konstaterar Svante. Vi har inte satsat på en massa lyxiga utrymmen utan satsat på djuromsorg och kokomfort. Vi vill framhålla vår uppskattning för Lasse som är mycket duktig och har upprättat planlös-

- VI HAR INTE HAFT EN ENDA JUVERINFLAMMATION på 10 månader och då är det lätt att framhålla värdet av kontinuerlig celltalsräkning. Det är **Svante med sonen Anton Johansson, som driver gården Isåsa utanför Nässjö, som hyllar värdet av kontinuerlig tillgång till information om celltalet.**

ningen. Han lyssnade och förstod direkt vad vi var ute efter, enkelt men funktionellt. Hela notan stannade på ca 6 miljoner totalt inklusive gödselbehållare och utrymme för 120 djur inklusive rekrytering.

Ni har inte marknadsfört OCC celltalsräkning så som ni borde

- Vi har inte köpt in några djur utan utökat helt med egen rekrytering. Den strategin kan man naturligtvis diskutera, menar Svante, men det är inte heller så enkelt att köpa in djur. Det innebar att vi behöll djur som vi kanske borde ha slagit ut. Vi hade inte med OCC celltalsräkning från början men vi låg konstant på alltför högt celltal och insåg att vi måste göra

någonting. Det innebar att OCC installerades i juli 2013 och med dess hjälp har vi fått ned celltalet rejält. Vi måste ned ytterligare och det kommer vi att klara när vi nu har exakt kontroll på antalet celler på varenda ko i realtid. Provmjölkningarna räcker inte eftersom det bara ger ett resultat i månaden. Vi använder OCC på flera sätt och det hjälper oss att direkt se vilka kor som ligger dåligt till och borde slås ut. Nu har vi också kontroll på att vi inte ger kalvarna dålig mjölk med alltför högt celltal. Vi tar inte prov på alla kor vid varje tillfälle, de som stadigvarande ligger lågt hoppar vi över, förklarar Anton. Med vetskap om celltalet kan vi exempelvis öka förbehandlingstiden på vissa kor och vi kan minska mjölkningsintervallet för att mjölka ur flera gånger vilket har en klart positiv effekt.

Viktigt med breda gångar vid fri kottrafik

- När vi skulle bygga tittade vi på olika lösningar men fastnade för det lugna klimatet vid fri kottrafik. Är det exempelvis kö till roboten så kan ju lågrankade gå därifrån. Vi ligger på 63-65 mjölkande och har då kanske knappt 80% nyttjandegrad och upplever att det fungerar bäst. Man måste dock förstå hur kor betar sig och man måste kunna förutse hur de kan komma att bete sig. Då lär man sig också hur

SUPRA

NÄR PETER ANDERSSON OCH SONEN HAMPUS tog beslut att gå från uppbundet till nytt stall med två mjölkningsrobotar var celltalsräkning med OCC en funktion som de tyckte var en självklarhet att satsa på.

Vi mäter celltal med OCC på alla kor vid varje mjölkning!

Celltalsräknaren OCC ger bra koll på juverhälsan

– Att mäta celltal på varje ko vid varje mjölkning med OCC ger en bra överblick över juverhälsan som jag inte vill vara utan, säger Peter. Familjen mjölkade 44 kor i uppbundet. Peter köpte en besättning på nästan lika många djur lagom till att nya stallet stod klart.

– Celltalet i besättningen är lägre nu än vad det var i det gamla stallet. Detta trots sammanslagning av två besättningar och den stora förändringen som det innebar för korna att gå från uppbundet till lösdrift med robot. Jag är mycket nöjd med juverhälsoläget i besättningen nu, säger Peter.

Peter tror själv att förbättringen delvis beror på att miljön i nya stallet är så mycket bättre än i det gamla. Det är torrare och har en bra ventilation tack vare öppningsbara paneler och skorstenar. Men han är också övertygad om att den dagliga översikten över juverhälsan han har i driftsledningssystemet, tack vare OCC, bidrar stort.

Snabb uppföljning ger resultat

När en ko visar ökat celltal undersöker Peter eller Hampus henne direkt och behandlar med liniment. Därefter följer de henne noga. Om linimentet inte ger effekt sätts hon i VIP gruppen. Där har hon närmare till roboten och ges mjölkningstillstånd oftare. Men fallen har varit få.

Viktigt med service

– Jag är noga med att sköta OCC utrustningen själv och dessutom att serva den regelbundet. Det är en avancerad utrustning som kräver en del omsorg men det är väl värt det med tanke på nyttan jag har av den, säger Peter.

Just nu har Peter 104 mjölkande kor. Målet är 120 och på den nivån planerar han att vara efter sommaren. Med fler kor i systemet blir OCC ännu viktigare. Att hålla celltalet på samma eller helst lägre nivå är målsättningen för Peter och Hampus och OCC är ett verktyg som bidrar till det.

Peter Andersson (i mitten) och sonen Hampus (till höger) föresivar celltalsräknaren OCC som räknar det exakta celltalet för varje ko vid varje mjölkning. Jan-Inge Tuveesson (till vänster) är Distriktschef från DeLaval i Västra Skåne och Södra Halland.

FAKTA
OM

HÅLARP, Skåne

Ägare: Peter Andersson

Antal VMS: 2 enheter installerad 2012

Typ av kotrafik: MilkFirst

OCC/Herd Navigator: ja OCC

2-tonsklubben: inte ännu (ej fullt i stallet)

Fodersystem: bandfoderfordelare

Antal mjölkande/Årskor: 104/120

Avkastning: 33 kg/ko/dygn i snitt

Celltal: 150 000

Antal mjölkningar per dygn/ko: 260/2,5

Den välventilerade och torra stallmiljön bidrar till god juverhälsa

Effektiv grovfoderdistribution på Skedbäckshult

PER SKEDEBO SOM ÄR 5:E GENERATIONEN

på gården driver till sammans med sina föräldrar Ronny och Kerstin gården Skedbäckshult. Gården ligger vackert inbäddad i det Småländska landskapet ca 1 mil utanför Orrefors i Småland.

VMS-gård sedan 2011

Fram till 2011 så var det en traditionell gård med 50st mjölkkor plus rekrytering i en upp- bunden ladugård men då, 2011, bestämde de sig för att det var dags att bygga nytt. Ronny berättar att de i slutet av 2011 tittade på lite olika lösningar men efter en kort betänketid så bestämde de sig att det var robot och VMS som skulle passa på deras gård och redan i januari så togs de första spadtagen på det nya lösdriiftstallet. Idag är det 60 mjölkande kor i stallet och man ökar besättning med egen rekrytering för att fylla stallets alla 75 platser. Stallet är planerat med en VMS och Feed first™ kotrafik samt foderstationer.

Automatisk fodervagn var viktigt

När det gäller grovfodret så tyckte familjen att det var viktigt att ha en automatisk fodervagn så att de kunde utfodra ofta i stallet och på så sätt skapa bra kotrafik. Stallet har ett enkelfoderbord längs med ena långsidan där DeLaval distributionsvagn RA135 Premium lägger ut foder en gång per timme.

En fodervagn RA135 Premium är utrustad med frekvensstyrd bottenmatta för att kunna lägga ut en jämn sträng i grupperna. Vagnen har också en tvärtransportör för att kunna lägga fodret rätt på foderbordet.

FAKTA
OM

SKEDBÄCKSHULT, Småland

Ägare: Per Skedebo samt föräldrarna Ronny och Kerstin

Antal VMS: 1 VMS installerad 2011

Typ av kotrafik: FeedFirst

2-tonsklubben: Inte ännu

Fodersystem: Grovfodervagn

Antal mjölkande/årskor: 60/60

Avkastning: 1 700l/dag

– Det är enkelt att ställa in givor, antalet djur i en grupp samt om grupperna är aktiverade eller ej tack vare den stora och tydliga pekskärmen på vagnen. Det är också väldigt enkelt att köra en extra gång om man skulle behöva det, berättar Per.

Lastningen av vagnen sker idag från en rivarficka. Vagnen sköter lastningen automatiskt genom att den påverkar en fotocell som automatiskt startar rivarfickan och fyller fodervagnen. På rivarfickan lastas rundbalar och Ronny berättar att de fyller den 2 gånger per dag. Oftast så fungerar det bra men ibland kan det bli lite problem beroende på hur balarna är. Det kan hända att de är lite för torra och då finns det en risk att de lindar in sig i rivarvalsarna.

– Utfodringen fungerar mycket bra och vi får en väl fungerande kotrafik genom att vi utfodrar en gång i timmen med RA135, berättar Per.

Mixer står på önskelistan

Högst upp på önskelista just nu står en mixer så att man kan bland olika rundbalar och sätta till mineraler och eventuellt några andra foder och på så sätt kunna få ett mer homogent foder och därmed få korna att äta ännu mer grovfoder.

– Vi är jättenöjda med vårt stall och robotmjölkning med VMS och utfodringslösningen med grovfodervagnen är mycket bra, avslutar Per och Ronny.

Ronny och Per Skedebo tillsammans med Markus Linde, Distriktschef DeLaval.

Jag vill inte vara utan kontrollen jag har via RFC och surfplatta

SUPRA

- JAG TAR ALLTID MED MIG SURFPLATTAN var jag än är.

Programmet RFC med LogMeln ger mig möjlighet att välja när jag vill utföra mina rutiner och ändå känna att jag har full kontroll. Det är **Stefan Johansson** på gården Krängsbergsled utanför Vaggeryd som beskriver värdet av modern uppkopplingsteknik.

Stefan kunde njuta av semestern på Kanarieöarna och ändå ha koll på läget i stallet.

Jag kan till och med ha koll på stallet från Teneriffa

– Jag har trådlös täckning över i princip hela gården med bostad och ekonomibyggnader och det fungerar mycket effektivt och rationellt. Den här lösningen är en trygghet och underlättar hela verksamheten inte minst för personalen. Jag kan finnas till hands i bakgrunden utan att behöva vara fysiskt närvarande. För att inte tala om det sociala värdet när det gäller familjen, något som jag värderar mycket högt. Varannan dag har jag på mitt ansvar att skjutsa barn till skolan. Nu har jag kontroll via surfplattan och ser om jag behöver ge mig ut till ladugården innan jag skjutsar barnen eller om jag kan skjutsa dem innan jag

hoppas i ladugårdsuniformen. På samma sätt kan jag umgås med familjen på ett normalt sätt på kvällen. Via surfplattan kan jag göra mycket hemifrån och jag ser om jag behöver gå dit eller inte. Jag behöver inte springa ut till ladugården i onödan.

– Nu kan vi faktiskt också unna oss semester och senast hade vi en familjesemester på Teneriffa en vecka. Tack vare surfplattan och den här uppkopplingen kände jag mig trygg för jag upplevde att jag ändå hade kontroll. Dessutom vet jag att jag har en DeLaval Servicetekniker bara ett telefonsamtal bort och även han kan koppla upp sig på samma förnämliga sätt på distans. I nästa steg ska jag koppla in kameror så att jag också har visuell kontroll, berättar Stefan.

Stefan Johansson till höger vid pekskärmen som han nu enkelt kan komma åt från kaffebordet hemma med hjälp av fjärruppkoppling RFC. Till vänster Håkan Åberg, Distriktschef på DeLaval.

FAKTA
OM

KRÄNGSBERGSLED, Vaggeryd, Småland

Ägare: Stefan Johansson

Antal VMS: 1 VMS installerad september 2012

Typ av kottrafik: Feed First

Antal mjölkande/årskor: 70-75/100

Avkastning: ca 9 000 kg.

Antal mjölkningar/ko: 2,7

Dygnsproduktion: ca: 1 500 – 1 900 kg

Celltal: 200 000

Areal: brukar 180 ha inklusive sidoarrende, 60 ha ängsmark och ca 75 ha skog

Stefan uppskattar möjligheten att hålla koll även utanför stallet. Här kan han styra pekskärmen från fikabordet.

Mjolkproducent redan som 20- åring

Stefan är femte generationen på Krängsbergsled och redan som 20- åring gick han in som hälftenägare för att 2010 ta över helt. Jag har gått från ca 55 uppbundna kor till VMS och när tankegångarna hade vuxit fram tog det inte mer än en månad innan jag hade bestämt mig. Jag ville inte slita med mjölkningen och den bundenhet det innebar.

Valde FeedFirst™ för att det är enkelt

– Med gränsililage och separata kraftfoderstationer blir Feed First en väldigt enkel lösning som är lätt att få att fungera bra. Jag valde en klassisk Feed First lösning och som jag är väldigt nöjd med. Innan jag bestämde mig besökte jag många gårdar och upplevde att det var så enkelt med just FeedFirst. Jag ville inte hålla på och blanda annat än grovfoder från olika skördar. I kombination med kraftfoderstationer upplever jag att jag kan utnyttja grovfodret på bästa sätt.

– I övrigt så har jag planerat med vad jag kallar primadonnegrupp som jag använder för kvigor, kor som kan vara sena till mjölkning och lågrankade kor. Allt det här fungerar väldigt bra försäkrar Stefan.

OCC ett av de största hjälpmedlen

Jag har OCC celltalsräkning för att själv ha kontroll på juverhälsan i realtid förklarar Stefan. Det innebär att jag kan agera direkt med åtgärder. Vid höga celltal använder jag VMS funktionen ”fånga ko” så att jag bekvämt kan kontrollera kon när hon kommer till VMS. OCC blir också ett verktyg som jag använder för utslagning av kor. Sedan starten av VMS i augusti 2012 har jag bara behandlat 3 kor. Det innebär att jag har mindre än 8 000 i veterinärkostnader på årsbasis avslutar en mycket nöjd Stefan.

BUTIKEN MED DET BREDASTE SORTIMENTET - nöjda användare i webbutiken

DeLaval webbutik får väldigt positiv respons i höstens enkät svar från kunderna och över 97% kan tänka sig att fortsätta använda DeLaval webbutik. Andra delar som uppskattas är leveranserna, bredden i sortimentet och tillgången till reservdelar, att det är enkelt och att det alltid går att beställa samt betalning mot faktura. Faktura är något som verkligen uppskattas.

Snabba leveranser

Det är roligt att se att leveranserna är bra och en riktigt stor del av kunderna tycker att leveranserna är riktigt snabba. Fraktvillkoren, fraktfritt för order över 2000 kr + moms, är också bra och väl etablerat på marknaden. Även här har det skett förbättringar dvs. fler tycker att det är bra leveranser.

Det bredaste sortimentet hittar du i webbutiken

Bekvämligheten att kunna beställa när det passar en själv i kombination med det breda sortimentet är uppskattat. Idag finns över 4.000 artiklar i webbutiken allt från diskmedel, spendopp och elstängsel till reservdelar, så bredden i utbudet i kombination med snabba leveranser ökar din bekvämlighet.

DeLaval e-nytt ger viktig information

DeLaval:s nyhetsbrev, DeLaval e-nytt, är något som uppskattas och som har blivit en viktig informationskälla för våra kunder. I stort sett alla tycker att nyhetsbrevet är bra och informativa. Får du inte e-nytt idag så kontakta din

säljare eller servicetekniker så hjälper han till så att du kommer med på sändlistan.

Enkelt kan kundenkäten sammanfattas:

DeLaval webbutik – alltid öppen för dig med ett brett sortiment som levereras snabbt och med enkel betalning via faktura. Välkommen till DeLaval webbutik du med!

Så här gör du:

- Gå in på www.delaval.se och klicka på webbutik
- Du loggar in med ditt användar-ID eller e-post och ditt personliga lösenord.
- Under rubriken produkter hittar du hela sortimentet
- När du loggat in finns din leveransadress och allt redan klart. Inga mer uppgifter behövs fyllas i när du beställer.
- Som GULD-kund får du din rabatt även i webbutiken.

Saknar du login till DeLaval webbutik kontakta

Susanne Söderberg på tel: 08-550 29 650 eller e-post: orderservice.sverige@delaval.com så hjälper hon dig.

SUPRA

Allt större intresse för robotmjölkning också i större besättningar

I TAKT MED ÖKADE BESÄTTINGSSTORLEKAR

ökar också intresset för robotmjölkning både nationellt och globalt. Ur svensk synpunkt kan Fredrikslund, med **Mats Andersson** och sonen **Otto**, inte så långt från Kalmar tjäna som exempel där man gått från dryga 100-talet kor i början av 2000-talet till ca 400 kor med 6 mjölkningsrobot VMS. Resultatet är onekligen lyckat eftersom man redan uppnått kriterierna för 2-tonsklubben för alla 6 VMS.

Renodlat robot eller ingen alls

- Antingen tror vi på det eller inte och tror vi på det så ska det vara renodlat VMS. Den kommentaren från Otto föregicks av en hel del diskussioner på Fredrikslund innan man bestämde sig för att ersätta karusellmjölkning med 6 VMS mjölkningsrobot.

Fredrikslund är Mats svärföräldragård som han tog över 1980 med 40 kor och 60 ha. Därefter har verksamheten successivt utökats till 180 kor och 24 platser karusell 2001 och vidare utökning av koantalet 2008 till 340 samt 2013 till 415 årskor.

Mjölkningen tog tidigare alltför lång tid

- De långa mjölkningstiderna och de okristliga tiderna från 04:30 till 19:30 ska inte nästa generation behöva acceptera med tanke på den teknik som finns idag, anser Mats.

- Första tanken var att skaffa 2-3 robotar

för att minska mjölkningstiden och de oönskade mjölkningstiderna, men det slutgiltiga valet att mjölka alla kor med VMS är vi idag väldigt tacksamma för, understryker både Otto och Mats. Idag är ladugården huvudsakligen bemannad mellan 6.00 och 18.00.

Vi byggde till en servicedel för 4 VMS där vi har vad vi kan kalla huvudgruppen. Först var vi inne på att dela den i två grupper och planeringen innebär att vi fortfarande har den möjligheten men det fungerar bra med en stor grupp. Här vill vi ligga på 65-70 kor per VMS.

Den andra gruppen omfattar ca 120 kor och här vill vi inte ligga på mer än 60 kor per VMS. I den gruppen har vi kvigor, nykalvade och kor som kan behöva lite extra tillsyn och för inskolning.

Ville ha så mycket styrning som möjligt

Feed First passade oss bäst utifrån hänsyn

Redan sex månader efter start var produktionen upp över två ton på alla sex VMS. Mats Andersson förevisar 2-tonsdiplomet som Fredrik Pettersson, distriktschef på DeLaval, just överlämnat.

FAKTA
OM

FREDRIKSLUND, Ljungbyholm, Småland

Ägare: Mats Andersson och sonen Otto Hadvall

Antal VMS: 6 VMS installerades maj 2012

Antal djur: ca 415 årskor, 370 mjölkande.

Avkastning: 11 000 kg.

Kotrafik: Feed First

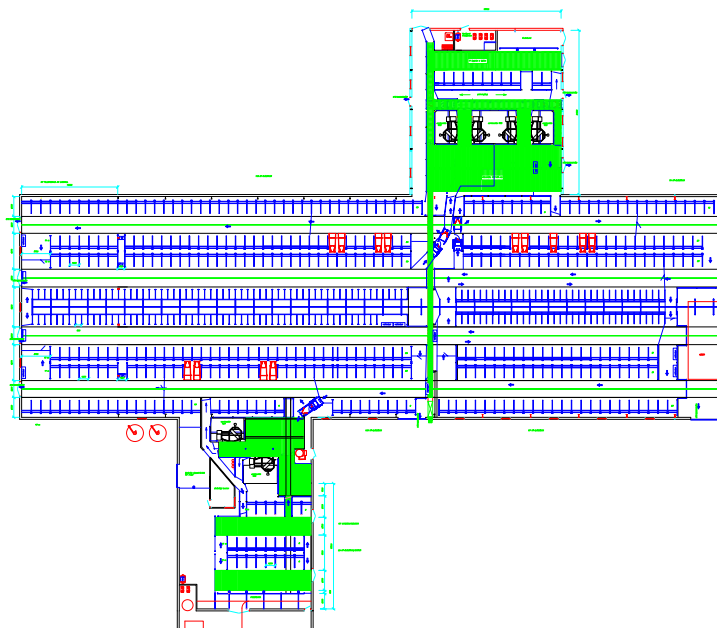
Antal mjölkningar/ko: 2,5

Dygnproduktion: 13 000 kg (vid besöksfallet)

2-tonsklubben: 2 100 - 2 200 kg. Uppfyller 2-tonsklubben för alla 6 VMS

Areal: brukar 350 ha inklusive 100 ha sidoarrende, 80 ha skog

till hur den befintliga byggnationen såg ut. Det viktigaste är dock att kunna utfodra så mycket som möjligt på foderbordet. Där mixar vi majs- och gränsensilage, hp, halm, vetekross, koncentrat och mineral motsvarande ca 24 kg och distribuerar 7 gånger per dygn med en rälshängd fodervagn.

Fredrikslunds gård i närheten av Kalmar

Med 11 000 kg ECM måste vi ha kraftfoderstationer

- Vi kan inte få i korna tillräckligt med foder i VMS eller i blandning på foderbordet. Vi behöver kraftfoderstationer, klagör Mats. Dessutom ska det alltid finnas foder på foderbordet och här blir Mats nästan övertyddig. En gång per dygn körs foderbordet tomt men det ska vara kort tid, max 5 minuter.

Nu kan vi lägga mer tid på korna istället

- Det är klart att övergången till robot var ganska tuff med så mycket djur. Det var en stor omställning med utfodring och hämtning av djur innan vi kom underfund med utfodringsstrategin. Den är A och O. Det gäller att hitta den optimala utfodringsstrategin och rutinerna utifrån varje enskild situation. Det är i utfodringen det allra mesta ligger när det gäller att lyckas menar Mats och det upplever vi definitivt att vi har gjort nu.

Vi ser stor potential men nu handlar det om finlir och detaljer och med 11 000 kg har vi ju inte lyckats så dåligt, ler Mats.

- Vi har ökat antalet kor med 20 % sedan övergången från karusell till 6 VMS och vi är en mindre i personalen. Ändå lägger vi mera tid på korna nu jämfört med tidigare.

Vi är mycket belåtna med situationen idag och upplever väldigt få tekniska problem, avslutar Mats och Otto.

I mitten Mats och Otto, till vänster Patrik Lundkvist, servicetekniker, och Fredrik Petterson, DeLaval till höger.

MIXER MED EXTRA SLITSTYRKA på Rävstorps Gård

SUPRA

FAKTA OM

RÄVSTORPS GÅRD, Västergötland

Ägare: Anders Carlsson

Antal VMS: 1 VMS installerad 2012

Typ av kottrafik: MilkFirst™

Antal mjölkande: 72

Antal mjölkningar per ko/dygn: 2,3/159

2-tonsklubben: 2014 – 2 119 kg/dygn

Celltal: ca 140 000

PÅ VÄGEN MELLAN SKÖVDE OCH TIBRO I VÄSTERGÖTLAND

ligger gården Rävstorp som drivs av **Anders Carlsson** och hans sambo **Eva Eriksson** samt Anders morbror **Arne Jacobsson**. Anders berättar att det gamla uppbundna stallet med plats för 50 mjölkande kor började kännas gammalt och tungjobbat och att det var dags att göra något åt det för att underlätta arbetsbördan.

Tillsammans med **Mats Fellbrandt** från DeLaval tittade de på lite olika lösningar och de bestämde sig för att bygga ett nytt stall i förlängningen på det gamla uppbundna stallet.

Mjölkningsrobot installerades 2012

Lösningen blev ett VMS stall med Milk first™ kottrafik och tre foderstationer med två foder i varje station (kross och koncentrat). Stallet började byggas i maj 2012 och den 11e december 2012 mjölkades första kon in. Stallet har plats för 97 djur, 75 mjölkande och 22 ungdjur, och dräktiga kvigor längst bort i stallet. Anders berättar att idén med att även ha plats för kvigor är att de ska vänja sig vid systemet och på så sätt lättare komma igång där de ska börja mjölkas i VMS roboten. Eftersom hela stallet har spalt med självflyt för gödseln behöver kvigor också vänja sig med att gå på spalt och det har fungerat väldigt bra.

Naturlig ventilation och bra belysning

Stallet har naturlig ventilation med skorstenar, mellan skor-

En DeLaval distributionsvagn OTS i rostfritt utförande kör ut foder 12 gånger per dygn. På bilden står Anders Carlsson till höger och Mats Fellbrandt från DeLaval till vänster.

4 stycken rundbalar om 800 kg var mixas en gång per dag på Rävstorp.

stenarna är det monterat ljusinsläpp och längs båda sidorna sitter det DeLaval's VPT paneler. Dessutom så är det installerat ljusinsläpp på ena gaveln för att få maximalt med ljus och bästa klimat i stallet.

Ny utfodring blev nästa steg

Anders berättar att med mer djur i stallet blev det mycket arbete med grovfoderhanteringen och i slutet av 2013 så tog han och Arne beslut om att även modernisera den biten. Tillsammans med Mats Fellbrandt så kom de fram till att mixer och en batteridrivna distributionsvagn skulle vara den bästa lösningen.

– Vi använder bara rundbalar på gården och vi ville om möjligt vara i det gamla stallets loge för att inte behöva bygga om för mycket eftersom den gamla foderkedjan och all räls utgår därifrån både till gamla och nya stallet. Vi ville dessutom bara blanda foder en gång per dag och då behövde vi en ganska stor mixer. Vi kom fram till att det som fick plats var en DeLaval vertikalmixer VSM22 med två skruvar som rymmer 22m² med OptiSteel skruvar och väggar, berättar Anders.

Idag mixar Anders 4 st balar om 800 kg var varje dag till djuren i VMS-stallet. Balarna har ett TS mellan 35–50%. – En mixning inkl. lastning tar mellan 30–40 min beroende på TS-halten på balen, berättar Anders.

OTS rostfri distributionsvagn

För att köra ut allt foder så använder Anders och Arne en OTS distributionsvagn som finns i målat eller rostfritt utförande. På Rävstorp så valde man en rostfri OTS och utfodrar 12 gånger per dag.

Batteridrift eller strömskena

DeLaval OTS är en smidig vagn och med en automatisk fyllning av vagnen kan den fyllas många gånger per dygn. Batteridriften gör det

möjligt för vagnen att kunna passera kurvor och växlar. För stora installationer kan distributionsvagnen utrustas med ett dubbelt batteripack för att öka vagnens drifttid eller så kan den drivas via strömskena.

OTS vagnen väger ut foder och i färdkartan anges hur lång strängen är samt hur mycket foder som ska utfodras i respektive grupp. Vagnen justerar själv hastigheten och utfodrar på så sätt foder utmed hela strängen. Efter körningen kan man se hur mycket foder som utfodrats i varje grupp (sträng).

DelPro styrskåp ger möjlighet till framtida systemuppkoppling

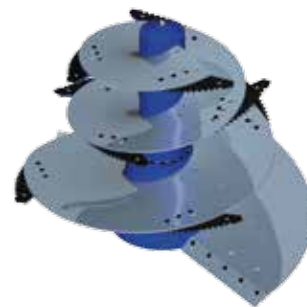
Vagnen levereras med DelPro styrskåp som kan köra stand alone eller systemkopplas med VMS. Systemkoppling ger en unik möjlighet att på ett snabbt och enkelt sätt kunna styra utfodringen i varje grupp i förhållande till mjölkavkastningen. Anders startade upp stand alone men står i begrepp att systemkoppla här under våren.

FAKTA
OM

OPTISTEEL, det extra starka tillvalet

OptiSteel är ett specialstål som används för att förbättra slitstyrkan på utsatta delar i en mixer.

Första metern på mixerns behållare byts då ut till 6mm OptiSteel och skruvens vingar får i stället 15mm OptiSteel. Standardstålet som används är redan av hög kvalitet (ST52) men OptiSteel är ca 13 gånger slitstarkare. DeLaval VSM22 mixer levereras komplett med vågsystem och kontrollskåp med frekvensstyrning av mixerns elmotor samt styrning av transportören ut från mixern. DeLaval mixer levereras inkl. CE märkning på gården.

En DeLaval vertikalmixer VSM installerades på Rävstorp. Med den behöver de bara mixa en gång per dag.

DET ÄR SAMMANFATTNINGEN

PÅ DALA SÄTERI utanför

Åtvidaberg när vi pratar robotmjölkning med kusinerna **Markus**

och **John Tillmar** tillsammans

med fäderna **Bertil** och **Göran**.

Mjölkningsgropen på 2x8 från 2003

fick pensioneras 2012 och nu har

två VMS tagit över.

Den tillbyggda delen av
ladugården på Dala Säteri

Enklare än man tror att INSTALLERA ROBOT I BEFINTLIG LÖSDRIFT

Markus och John Tillmar tillsammans med Kjell Eriksson, DeLaval (mitten)

Arbetsmiljöfråga

Det är Markus som först kommer in på frågan om beslutet att övergå till robotmjölkning och nämner just arbetsmiljön som starkt vägande skäl bland annat med hänvisning till problem med rygg.

– Att mjölka kor är ju inte heller det roligaste man kan ägna sig åt konstaterar Markus. Nu har vi också en klart bättre social tillvaro och med en helt annan flexibilitet. Uppkoppling med RFC och LogMeIn innebär dessutom att vi kan sköta en del uppgifter hemifrån lika bra som i stallen och ändå ha full kontroll på distans.

– Planeringen med VMS gav oss faktiskt möjlighet att dessutom få in några fler kor, påpekar John.

Vi mjölkar alla kor i VMS så vi slipper helt slitet med mjölkningen menar Markus. Dock ska vi betona att vi inte jobbar mindre men vi kan lägga tiden på annat.

Gård med lång historia

John berättar att gårdens historia går långt tillbaka och man har kunnat följa den tillbaka till 1600-talet. Familjen Tillmar kom till gården 1962. Det var Markus och Johns farfar Nils som kom till Dala Säteri som arrendator. Ägare var då Uppsala universitet. 2002 köpte de loss gården som då hade plats för 42 uppbundna kor. Året efter byggdes den nuvarande lösdriften och 2011 kom diskussionen om robot igång vilket förverkligades 2012.

Enklast välja fri kotrafik

Vi diskuterade olika alternativ men i det befintliga stall vi har så blev det enklast med fri kotrafik och inte särskilt utrymmeskrävande. En nackdel med installation av robot i befintligt stall på det här sättet är de smala gångarna och det begränsade utrymmet framför VMS, det borde vara klart större.

FAKTA
OM

DALA SÄTERI, Åtvidaberg

Ägare: Göran och Bertill Tillmar med sönerna Markus och John

Antal VMS: 2 VMS installerade mars 2012

Antal djur: 140 årskor, 120 mjölkande.

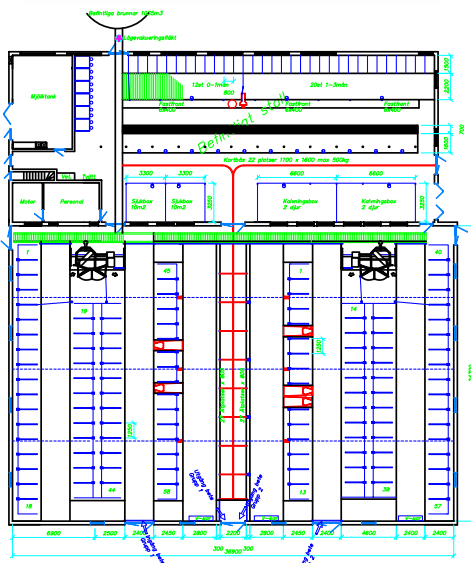
Avkastning: 9 500 kg.

Kotrafik: fri kotrafik

Antal mjölkningar/ko: 2,7

Dygnproduktion per VMS: 1 900 (har tidigare varit 2- tonnare och siktat tillbaka)

Areal: 127 ha egen åker, 35 ha arrende och 270 ha skog

Med 60 kor per VMS som vi har plats för fungerar det dock bra. Vi har ett par grindar framför respektive VMS för kor som vi måste hämta och lägger väl storleksordningen en kvart morgon och kväll på det.

Vi ger 2-6 kg kraftfoder per ko och dygn i VMS och mixar blandfoder motsvarande 20-22 kg mjölk på foderbordet. Mixen består av gräs- och majsensilage, halm, mineral, vete och åkerböna och koncentrat och som utfodras med bandfoderfordelare fyra gånger per dygn. Här räknar vi med att öka till sex gångers tilldelning.

Övergången enklare än man hade väntat sig

– Vi startade direkt med 110 kor och i princip fungerade alla i det nya systemet. Det är klart att det var ett intensivt arbete de första fjorton dagarna men därefter måste vi erkänna att det har fungerat bra konstaterar Markus och John samstämt.

Råd på vägen

Med tanke på installation av VMS i befintligt stall undrar vi om råd på vägen för dem som går i samma tankar.

– Utrymmet framför VMS och gångar är ju en viktig del men tänk också på avelsarbetet, påpekar Markus. Har du kor med dåligt flöde så tar det kapacitet och mjölkningstid. Tänk också på att förbereda med jämn inkalvning. Vi har också lärt oss att låta kvigorna gå med en tid i systemet innan kalvning, då fungerar de direkt när de väl har kalvat in, avslutar två nöjda kusiner.

29 000 rundbalar har denna självlastande upprullare från DeLaval hanterat sedan den installerades 2002. Nu ska den pensioneras och Niclas Petersson (till höger) på Ryningsnäs gård har köpt en ny av Fredrik Pettersson, DeLaval (till vänster)

Här står den nya upprullaren och väntar på att bli installerad

Efter 29 000 balar så var det dags att byta upprullare

A nvänder du rundbalar så är det kanske lite extra intressant för dig att läsa om **Niclas Petersson** och **Johan** på Ryningsnäs Gård, utanför Mörlunda i östra Småland. Tillsammans driver de en köttdjursuppfödning.

– För 11,5 år sedan så köpte vi en självlastande upprullare av DeLaval's säljare Fredrik Pettersson, den har nu tjäna ut efter att ha utfodrat ca 29 000 rundbalar och nu är Fredrik här och levererar en ny till oss berättar Niclas

Med upprullaren utfodrar man 400 köttdjur med 7st rundbalar per dag så upprullaren har verkligen fått jobba. De renoveringar som gjorts på vagnen under dessa år är lite svetsningsarbete och så har de fått renovera spelet till självlastningen.

För att kunna utfodra effektivt till så många djur så är upprullaren utrustad med

2-hastighets framdrivningsmotor och en 2-hastighetsmotor för utmatningen för att på så sätt kunna lägga ut fodret jämt och lagom mycket till respektive grupp.

Men nu har den gamla upprullaren pensionerats och ersatts och den nya självlastande upprullaren hängts upp på Ryningsnäs Gård.

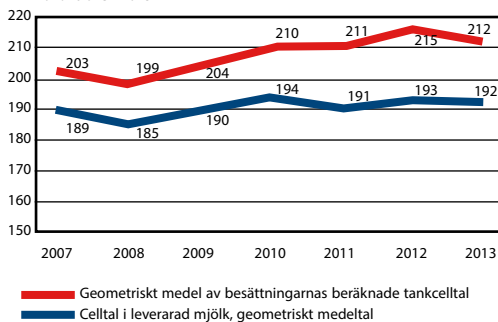
Vi kommer renovera upp den gamla för att ha som reserv om något skulle hända med den nya vagnen avslutar Niclas med ett stort leende. Det kan vara svårt att skiljas från en gammal trotjänare.

Banta celltalet med 5:2-metoden!

Bakgrund

Den långsamt stigande trenden för svenska kors celltal visar nu tecken på att plana ut. Men nivån är historiskt sett fortfarande på en högstanivå och i dagsläget förlorar svenska mjölkgårdar 250 miljoner kronor i onödan genom att de förhöjda celltalen motverkar produktionshöjningen som avelsframsteg, trimmad utfodring och bättre inhysning skulle kunna åstadkomma. (Figur 1.)

Figur 1: Tankcelltal i svenska mjölkbesättningar Växa Sverige, Kokontrollen 2013

Vilka gårdstyper drabbas?

Den studie som gjordes 2010 rörande celltal och besättningsfaktorer har gjorts om under hösten 2013. Fortfarande ser man samma starka koppling mellan höga celltal och stora besättningar och till gårdar med robot. Precis som för några år sedan har holstein fortsatt sämre juverhälsa än SRB även om skillnaden har minskat. Detta beror tyvärr inte på att de svarta korna har förbättrats, utan det är istället SRB som blivit sämre. Det är också fortfarande så att besättningar med högre produktion har bättre juverhälsa, detta är dock sannolikt ett omvänt samband: Lågt celltal ger mer mjölk eftersom juvren är friskare. I tabellen nedan listas hur olika besättningsfaktorer samvarierade med tankcelltalet i kokontrollen 2013. (Tabell 1.)

Tabell 1: Celltal och besättningsfaktorer (Marie Jansson Mörk, Växa Sverige 2013)

Besättningsfaktor	SCC effekt
100–200 kor vs. <50 kor	+44 000
AMS vs. Uppbundet	+30 000
Hlostein vs. SRB	+20 000
9 456 – 10 217 vs. <8 557 kg ECM	-42 000

Celltal orsakas av olika juverbakterier

Sedan tre decennier tillbaka dominerar kobundna smittämnen som Staphylococcus aureus och streptokocker i vårt land. I ungefär 80 procent av fallen orsakas således ett förhöjt celltal hos en svensk ko av en kobunden juverbakterie. Redan för mer än 40 år sedan formulerade kovetenskapen ett recept mot dessa typer av juverbakterier: Fempunktsplanen. Receptet innefattar helt enkelt de fem viktigaste åtgärderna som förhindrar att kobunden smitta tar sig in i friska kors juver.

Men upp till 20 procent av fallen med förhöjt celltal orsakas av bakterier som inte är kobundna utan istället överlever på olika ställen i kons närmiljö och därför kallas miljöbundna. Det rör sig om bakterier som finns lite överallt i naturen som kolibakterier och Klebsiella och egentligen inte i första hand infekterar kojuver utan även kan livnära sig på till exempel gammalt foder och blött strömedel. Åtgärderna för att hålla dessa smittämnen i schack inriktar sig därför istället på att stärka kons motståndskraft. Man kan säga att en torr och ren närmiljö samt en bra näringsförsörjning är allra viktigast för att kon ska kunna skydda sig när det gäller angrepp från den här typen av bakterier.

Banta celltalet med 5:2-metoden!

Alla besättningar kan genomföra de viktigaste motåtgärderna för att få friskare kor, lägre celltal och mer mjölk. Kanske behövs det inte mycket mer för att för att målet 150 000 i alla svenska mjölkstankar? (Tabell 2.)

Tabell 2: 5:2-metodens rubriker

5 återgårdar som stoppar smittan

- bra mjölkningsrutiner och fungerande mjölkkningsanläggning
- Spendoppa
- Sintidsbehandla
- Behandla akuta kliniska mastiter i tid
- Gruppera kor kring kalvning och slå ut smittbärare

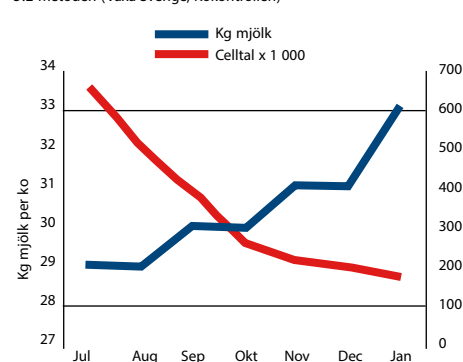
2 återgårdar som stärker kornas motståndskraft

- Rena kor
- Energibalans och mieneralförsörjning kring kalvning

5:2-metoden kan ge snabbt resultat!

En robotbesättning med 55 mjölkande kor fick under våren 2013 stora problem med celltalet. Nivåerna var så höga att risken för avstängning blev överhängande under sommaren. Man beslöt att gå med i Hälsopaket Mjölk för att närmare utreda bakgrunden till mjölk-kvalitetsproblemen. I det akuta läget föll det sig naturligt för djurhälsoveterinären på Växa Sverige att ordinera 5:2-metoden och ett konsekvent genomförande av rekommendationerna ledde snabbt till resultat. Idag är läget på gården mycket bättre – sjunkande celltal och stigande mjölmängder. (Figur 2.)

Figur 2: Mjölmängd och celltal på en robotgård som tillämpat 5:2-metoden (Växa Sverige, Kokontrollen)

Celltalsakuten är öppen för alla!

Kanske behöver även du några tips för att kunna sänka celltalet på din gård? Du hittar detaljerna bakom 5:2-rubrikerna och många fler förslag på www.vxa.se/Celltalsakuten.

Håkan Landin, Växa Sverige Djurhälsa
Projektledare

FRISKA JUVER 150 000 i tanken

010-4710678; 070-3502482

Ett bra spendopp är som syratillsatsen vid ensilering

Pål Andersén, DeLaval servicetekniker Andreas Hellenrud och Lisa Andersén

STALLTIPSET ÅKTE TILL SUNNE I VÄRMLAND för att träffa **Lisa och Pål Andersén** på gården Södra Lyckan. Pål flyttade till gården som barn 1971 och han och Lisa tog över driften år 1995. På gården finns ett uppbundet stall med plats för 36 mjölkkor som mjölkas med fem Duovac-maskiner från DeLaval.

Juverhälsa är ett viktigt ämne för Lisa och Pål och celltalet ligger idag på 141 000. De hade inga mastiter i besättningen under 2013. – Vi har extremt få behandlingar generellt, säger Pål, och om det finns anledning att misstänka mastit skickar vi alltid prover på analys. I genomsnitt kanske vi har haft maximalt en halv mastit per år de senaste åren.

Men det har inte alltid varit så. För 7–8 år sedan behövde besättningen fyllas på och kor köptes in.

– Fram till dess använde vi ett billigt jods spendopp från annan leverantör och det fungerade helt okej, säger Pål, men när vi köpte in kor fick vi in smitta i besättningen och då märkte vi snabbt att spendoppet inte var tillräckligt bra.

På kort tid sköt celltalet i höjden och det blev snabbt problem med flera mastiter. – Det började direkt och spred sig som en löpeld, säger Pål med sorgsen blick. – Det blev en dyr historia med fem mastiter på ett år. Vi lade säkert 15 000 kronor bara på veterinär, tillägger han. Flera av de nyinköpta korna fick skickas till slakt efter karenstiden och det blev

mycket besvär och extra arbete. – Det var den värsta sorten – *S. aureus*. Veterinären rådde oss att inte ge mjölken till kalvarna. Vi fick i stället ge mjölk från friska kor till kalvarna och slänga den smittade mjölken. Det blev som en dubbel förlust. Det blev en utdragen process och vi började undra om det någonsin skulle gå över.

– Olika säljare försökte sälja in sina spendopp. Alla påstod att deras var bäst. De flesta var spritbaserade och vi fick hålla på att smörja alla kor med salva efteråt, säger Lisa. – En produkt var så välsmakande för korna att de stod och slickade på varandra, så det gick inte alls. Sedan fick vi höra talas om Blockade barriärspendopp från DeLaval och testade det. Och vi blev jättenöjda, Pål ler och säger – Det är något med blandningen. Den är suverän! Man märker att den verkligen täpper till spenöppningen under tiden den är öppen efter mjölkning. Lisa tillägger glatt: – Spenhuden blir jättefin och behöver inte smörjas. Och på sommaren slipper vi använda solkräm på spenarna. Spendoppet ger tillräckligt solskydd.

De har nu använt barriärspendopp från DeLaval i flera år och när Blockade ersattes med IodoFence var det självklart för Lisa och Pål att fortsätta med det. – Skillnaden är att IodoFence syns ännu bättre och finns kvar på spenen enda fram till nästa mjölkning, kommenterar Pål. Det är ingen slump att Blockade/IodoFence är ett av de mest populära spendoppen i DeLaval i världen.

2012 har varit ett tufft år ekonomiskt och serviceteknikern Andreas föreslog att Lisa och Pål kunde prova med ett billigare spendopp för att hålla kostnaderna nere. Men svaret blev omedelbart nej.

FAKTA
OM

SÖDRA LYCKAN, Högberg i Värmland

Ägare: Pål och Lisa Andersén, Södra Lyckan, Uppbundet med 36 kopplatser (28 mjölkande just nu), 5 st Duovac

Avkastning: 10 700 kg ECM

Celltal: 141 000

Bakterier: 3 000–5 000

– Vi har lärt oss att det kan bli fruktansvärt dyrt att chansa på juverhälsan, säger Pål. – I Sverige ligger vi i topp när det gäller produktion vilket gör att korna blir känsliga för störningar. Det kan räcka med att man får in dåligt foder så blir det problem med juverhälsan. Spendopp för mig är ungefär som syratillsats i ensilaget, det kan gå bra utan under en längre tid, men den dagen det inte fungerar blir det väldigt dyrt. Ett bra spendopp är en värdefull försäkring.

”För mig är det två saker som är klart viktigast vid juverhälsoproblem” säger Pål bestämt och fortsätter ”att sortera korna efter juverhälsoklass vid mjölkning och att använda ett riktigt bra spendopp.”

Lisa och Pål
diskar med klorfritt
flytande diskmedel.
Läs mer om klorfritt
diskmedel på sida 38.

Månslundagården BYGGER NYTT STALL FÖR FRAMTIDEN

162 meter långt blev det nya stallet. Med alla avdelningar under samma tak har man fått en låg kostnad per koplat.

REKRYTERING, SINKOR OCH MJÖLKKOR I SAMMA BYGGNAD har gett en effektiv och rationell hantering på Månslundagården.

FAKTA
OM

MÅNSLUNDAGÅRDEN, Skåne

Ägare: Pontus och Caroline Persson

Antal anställda: 8

Antal kor: ca 450 mjölkkor

Avkastning: strax under 10 000 Kg ECM/ko och år

Fakta om det nya stallet

Totalt antal ungdjursplatser ströbädd:
132 platser

Totalt antal ungdjursplatser liggbås:
423 platser

Sinkor och kor: 188 platser

Kalvning: 28 platser

Behandling: ca 29 platser

Totalt antal platser: 800 platser

Historik

Månslundagården ligger i hjärtat av Österlen mellan Brösarp och Tomelilla. Gården köptes av Pontus far och farbror 1992. Knappt ett år senare byggde man ett kostall för 300 mjölkkor och började mjölka kor på gården. Mjölkanläggningen är ett 32 platsers Blue Diamond parallellstall, det första av sin sort i Sverige. Mjölkanläggningen är nu 20 år gammal, används än idag och man räknar med att kunna fortsätta använda det i många år till. Det är rätt fantastiskt när man tänker på hur många miljoner liter mjölk som gått genom den mjölkanläggningen berättar Pontus. Pontus och Caroline tog över gården för sex år sedan. Redan 2010 bestämde man sig för att investera i ytterligare ett stall, dels för att rationalisera ungdjursuppfödningen men också för att börja föda upp tjurkalvar. Dessutom för att utöka koantalet. Tillståndprocessen blev dock utdragen och man fick bl.a. göra en miljökonsekvensbeskrivning innan det blev klart från länsstyrelsen. Efter lång väntan med mycket jobb och planering stod det nya stallet äntligen klart hösten 2013.

Ett flexibelt stall för framtiden

Många timmars funderande och ritande av

Pontus och DeLaval distriktschef Fredrik Fredbo har lett till ett ljust och luftigt stall där varje detalj är genomarbetad för att ge en rationell drift hela vägen från kalv till mjölkko och en bra kokomfort för djuren. T.ex. har man valt gödselgångar med spalt och liggsängar i ungdjursavdelningarna för att tidigt vänja dem vid att ligga i liggbåsen för att kunna förenkla övergången till mjölkkostallet. Med spaltgolv får man en och samma golvnivå i hela stallet vilket gör att man får en enkel utgödslingslösning med skrapor som skrapar långt. Dessutom är djuren aldrig i kontakt med skraporna och de håller sig därigenom renare. Med spalt kan man ha en kraftigare skrapa och man behöver inte köra den lika ofta vilket ger en minskad energiförbrukning. Det nya stallet byggdes också med tanke på framtiden. I nuläget kommer en fjärdedel av stallet utgöra koplatser men vid behov kan man öka koantalet till det tredubbla i det nya stallet. Korna drivs smidigt i en drivgång över till det gamla stallet för mjölkning. Ett stort stall där flera avdelningar ryms under samma tak har gett ett lågt pris per liggplats.

Medveten satsning på bra kokomfort

När kalvarna avvants flyttas de till det nya

Efter många timmar vid ritbordet tillsammans med DeLaval Distriktchef Fredrik Fredbo har man fått ett rationellt stall byggt för framtiden

Till vänster: DeLaval Distriktchef Fredrik Fredbo, Caroline Persson och Pontus Persson.

stallet till en stor box med djupströbbädd, spaltgolv och diagonalfront DS vid foderbordet. Det ger en behaglig övergång för kalvarna och både luften och djupströbbädden ger en bra miljö för kalvarna. Vid ca 150 kg flyttas där efter djuren till nästa avdelning där de får lära sig ligga i liggbås CC1800 för ungdjur tills de är ca 250 kg innan de flyttas. I avdelning tre är CC1800 liggbåsavskiljaren av en större modell för att passa just denna storlek på djur så att de ligger bekvämt och enkelt kan lägga och resa sig. I hela stallet har man samma typ av liggbås CC1800 i olika storlekar.

Jag tittade på många typer av liggbåsavskiljare både hos DeLaval och hos andra tillverkare men fastnade för CC1800 eftersom varje avskiljare är fast monterad i betongen vilken gör den stark. Eftersom infästningen sitter långt fram får man en rak yta längs med hela liggbåsraden vilket gör det lättare att montera

gummimattan samt gödsla och ströa båsen. CC1800 är även lätt att montera och hela monteringen gick väldigt fort berättar Pontus. Att mycket av DeLaval inredning numer kommer i höghållfasthetsstål HSS bidrog också till valet av leverantör. Med en starkare inredning förväntar vi oss att den har en längre livslängd. I avdelningen med semineringsklara kvigor har vi låsbara foderfronter HLS40. Vi blev överraskade över hur tyst foderfronten HLS40 var. I gamla stallet hör man hela tiden ljudet från de låsbara grindarna som står och slår. HLS40 har gummidämpare inbyggt. Det enda ljud som hörs i nya stallet är ljudet av djuren berättar Pontus.

Med ett körbart foderbord och smart planerat för förflyttningar av djur mellan de olika avdelningarna har man fått ett rationellt och lättarbetat stall. Vid varje skrapgång sitter stora portar i gaveln så att man lätt kan

komma in med en minilastare eller Bobcat och strö båsen. I ko- och kvigavdelningen har man även satt in aktivitetsmätare för att registrera brunster.

Byggt för lång livslängd

När man planerar inredningen i ett stall gäller det att tänka på detaljerna. På Månslundagården har man t.ex. gjutit in alla stolpar till foderfronterna i foderbordskanten, det ökar livslängden eftersom stolpen aldrig kommer i kontakt med urin och fukt. På de stolpar som sitter i stallet där det är fuktigt har man investerat i en stolpe med rostfri hylsa i botten. Tack vare den rostfria hylsan får man en betydligt längre livslängd än med en standardstolpe.

Stalltipset!

NYHET!

Nya sköna lättviktstövlar

När du använder stövlar i många timmar är det viktigt att de är både sköna och lätta att bära.

DeLaval lättviktsstövel är just det! En bekväm och lätt arbetsstövel med stålhätta och spik-trampskydd.

- ✓ Den nya polyuretanstöveln är värmeisolerad och mycket skön och bekväm att jobba i, även länge.

- ✓ Den är vattentät, resistent mot gödsel och mot olja. Stöveln är antistatisk. Stövelskaftet är högre för bättre säkerhet/skydd. Skaftet kan enkelt kapas om man så önskar för att få en längd som känns bekväm.

- ✓ Lättviktsstöveln har antibakteriellt foder, är stötdämpande och antistatisk. Halkfri

yttersula med självrengörande trampyta som förhindra gödsel att fastna.

- ✓ Ny förbättrad energiupptagande sula ger mycket bekväm gång och användning. Speciellt utvecklad för det krävande arbetet i lantbruket.

- ✓ Testad på Hamra Gård under tuffa förhållanden och i laboratorium med högsta testbetyg i slitstyrka och komfort.

- ✓ Tillverkad av polyuretan - ca 40% lättare än en vanlig stövel.

50 års erfarenhet av att tillverka Stallinredning

DELAVAL STALLINREDNING i höghållfasthetsstål har 30% lägre vikt och är 25% starkare jämfört med vanligt stål.

CC1800 världens mest sålda liggbåsavskiljare

DeLaval levererar i genomsnitt 25.000 liggbåsavskiljare CC1800 per år. Stora marknader är bl.a. Ryssland, Sverige, Norge, Finland och Tyskland.

I genomsnitt en långtradare per dag fullastad med DeLaval Stallinredning lämnar fabriken som ligger i Sverige. Tillverkningen är hypermodern och de flesta av momenten sker med robot. Stor noggrannhet sätts vid kvalitet och man har kvalitetskontroller i varje tillverkningssteg.

Höghållfasthetsstål HSS för en bättre miljö

Höghållfasthetsstål är en stålqualität som funnits länge inom bl.a. bilindustrin men som också nu introducerats av DeLaval på stallinredning. Stålet i sig själv är 60% starkare och därför kan man använda mindre material i produkterna men ändå bibehålla styrkan. DeLaval har valt att göra en kompromiss, slutresultatet är en stallinredning med 30% lägre vikt och som är 25% starkare jämfört med tidigare konstruktioner. Att tillverka inredning av ett så kraftfullt och styvt material som HSS kräver spetskompetens och tekniskt avancerade maskiner. Stora delar av produkterna

robotsvetsas med en precision som ingen levande människa klarar. Den största vinsten med höghållfasthetsstål är dock miljövinsten och det är den främsta orsaken till att DeLaval valde att anpassa sortimentet till höghållfasthetsstål. Med ett tunnare material går det åt mindre järnmalm till slutprodukten, färre och lättare transporter ger minskad bränsleförbrukning och dessutom bättre arbetsmiljö både i fabrik och vid montage av stallinredning. Järnmalm är en begränsad resurs och vi har ett ansvar att minska förbrukningen av fossila ämnen såsom olja och järnmalm.

Varmgalvanisering i anslutning till fabriken minskar leveranstiden och ger kontroll i hela tillverkningsprocessen.

FAKTA OM

VARMFÖRZINKNING

Alla delar till DeLaval inredning varmförzinkas, även muttrar, bultar och beslag.

Varmförzinkning är den överlägset bästa metoden att skydda järn mot rost vilket ökar livslängden avsevärt på inredningen jämfört med t.ex. elförzinkning eller sprutförzinkning. Valet av stål har stor betydelse för en lyckad varmförzinkning. Rätt kiselhalt i stålet är avgörande för resultatet. All varmförzinkning sker direkt i anslutning till tillverkningen vilket har flera fördelar, dels får man extremt bra kontroll på processen och resultatet, dessutom kan man förkorta leveranstiden.

Vid varmförzinkning doppas stålet i smält zink vilket ger en reaktion mellan stålet och zinken, man får en legering av stålet som avsevärt ökar livslängden på inredningen. Elförzinkning ger ett tunnare zinksikt och man får ingen legering. Elförzinkad inredning, muttrar och beslag har markant sämre korrosionsskydd jämfört med varmförzinkad inredning, dessutom är elförzinkade detaljer mer känslig för mekaniska skador.

De flesta momenten i tillverkningen av CC1800 liggbåsavskiljare görs av robotar.

Skillnaden sitter i detaljerna. DeLaval varmgalvaniserar alla detaljer, även muttrar och skruvar för lång livslängd.

Höghållfasthetsstål för stallinredning har nu funnits i ca 1 år och har tagits emot väl på marknaderna. Den största fördelen lantbrukarna lyfter fram är att grindarna i stallet har blivit mycket lättare, de är både lättare att öppna och stänga men bidrar även till att grindarna håller formen bättre.

Fokus på bra djurmiljö

De runda formerna och den släta ytan på liggbåsavskiljare CC1800 är utformade för att ge korna en bra miljö där de inte riskerar skador.

FAKTA
OM

HÖGHÅLLFASTHETSSTÅL HSS

DeLaval strävar mot att hjälpa kunder och samtidigt förbättra mjölkproduktionen, lönsamheten, och välmåendet hos inblandade människor och djur. En av de största fördelarna med höghållfasthetsstål i inredning från DeLaval är att vikten kan minskas. Låg vikt är en fördel vid transporter, vid installation och när långa avskiljningsgrindar ska öppnas och stängas. Höghållfasthetsstål är 60% starkare än vanligt stål och har en sträckgräns på 355 N/mm². För att uppnå samma styrka som standardstål krävs mindre mängd råmaterial vilket kan bidra till att minska miljöavtrycket.

Stalltipset!

NYHET!

Nya batteri-klipper R2 - 120 minuters klipptid!

Vår nya batteridrivna klippmaskin R2 är både lättare och mycket tystare än sin föregångare. Batteri-klipper R2 är dessutom mer ergonomisk och greppvänlig vilket ger bättre komfort och kontroll. R2 är kompakt och greppvänlig i kombination med låg vikt, endast 990g med batteri (föregångaren vägde 1.200g!) Det förenklar klippningen vid svåra ställen som vid huvudet, benen och juver. Tystare klippmaskin ger lugnare djur när du klipper, en säkerhet för dig som användare. Vår nya batteridrivna klippmaskin R2 har en **klipptid upp till 120 minuter** på en laddning.

Stalltipset!

Kalvkomfort Spaltgolvmatta för kalvar

Kalvarna är ju dina nästa mjölkor.

- ✓ Se till att de får bästa möjliga förutsättningar.
- ✓ Kraven är idag att kalvar skall gå på mjuka golv. Genom att installera spaltgolvmattan SFC förbättras komforten för djuren dramatiskt. Det blir en mjuk och halkfri spaltgång som ger ett naturligt beteende.
- ✓ Se till att du uppfyller dagens krav på mjuka spaltgolv till kalvar genom att lägga in DeLaval spaltgolvmatta SFC för kalv.

Djurens rörelsemönster på mjuka golv liknar hur de rör sig på gräsmark. På gummigolv tar de till exempel längre och snabbare steg, de går inte lika försiktigt som på hårda och hala golv. Dessutom är de mer aktiva på mjuka golv. Översidan har diamanthgrepp och undersidan har ribbor. Spaltgolvmattan SFC är lätt att installera då den bara kläms fast i spaltöppningen.

NYHET!

Lars-Inge Börjesson till höger, Görän Nilsson från DeLaval i mitten och Nathalie Johannisson (anställd) till vänster. Den nu pensionerade Urban Georgsson från DeLaval var med och planerade ladugården.

Kåhögs Gård i Partille VALDE MJÖLKNINGSTALL NÄR DE BYGGDE NYTT

Lars-Inge och Birgitta Börjessons på Kåhögs Gård i Partille är värda att uppmärksammas. Deras gård är lite ovanlig på så sätt att den ligger mitt i samhället och allmänheten välkomnas att komma in och titta. Den olåsta ingången ser ut som om den leder till en kontorsbyggnad men istället kan de boende i området, på väg till eller från bussen, stiga in och se svenska mjölkkorrs vardag i en ny och bekväm lösdrift med mjölkningsstall. Besöksverksamheten är något som Lars-Inge och Birgitta tycker är viktigt och som de vill satsa ännu mera på. Planen är att uppmuntra fler besök från skolor och att fortsätta att ha Arla kosläpp på våren som tidigare dragit upp till 8 000 besökare. Alla som vill ska kunna få se hur svensk mjölkproduktion går till i Partille. Birgitta driver också en butik över gatan mitt emot stallen.

Från uppbundet till lösdrift med mjölkningsstall

Gården ägs av Partillebo AB och arrenderas av Lars-Inge och Birgitta. När Lars-Inge kände att det gamla uppbundna stallet hade gjort

sitt och att det var dags att förnya fick han till sin glädje Partillebo med på noterna utan problem. Partillebo står för byggnaderna och inventarierna. Projektet löpte på i rask takt och hösten 2013 mjölkades korna in i det nya mjölkningsstallet av modell DeLaval P2100 med 2 x 8 mjölkningsplatser.

Varför mjölkningsstall och inte robot?

– Jag tror robot kan vara bra men jag kände helt enkelt att mjölkningsstall var rätt för oss. Det passar bättre ihop med vår övriga verksamhet. Vi har en son som arbetar hemma och ytterligare två anställda. Vi vill kunna planera arbetet med fasta tider och jag tror att det är svårare med robot, säger Lars-Inge. – Dessutom ville vi gå från 55 kor i det uppbundna stallet till 85 i det

nya, det är ett antal som inte passar en robot. Vi vill också nå en riktigt hög produktion där målet är att öka från den nuvarande produktionen på 10 500 helst upp till 12 000 ECM.

Kokomfort och bra arbetsmiljö

Detta var Lars-Ingens ledord i planeringen. En bra ventilation med öppningsbara paneler och taknock samt fläktar ger en bra miljö. Spalten skrapas regelbundet av en DeLaval gödselrobot 420S som Lars-Inge är mycket nöjd med. Det blir verkligen rent och det är skönt att slippa gå med skrapan själv.

Korna ligger bekvämt i liggbås DeLaval CC1800 med madrasser och rikligt med spån. En DeLaval gödselrobot skrapar spalten regelbundet vilket ger god hygien och rena kor.

De flesta korna ligger lugnt i sina bås när Stalltipset är på besök. Det märks att de har det bekvämt.

Nästa steg är ett bättre ungdjursstall

Den gamla ladugården ska nu byggas om till ungdjursstall. Ungdjuren finns idag på en annan gård i närheten men målet är att samla all djur på ett ställe. Partillebo är positiv även till detta och projektet är påbörjat. Lars-Inge ser ljusst på framtiden.

FAKTA
OM

DELAVAL PARALLELLSTALL P2100

DeLaval P2100 är ett kompakt mjölkningsstall med korta gångavstånd för både korna och de som mjölkar. Stallet har många praktiska funktioner som en skyddande gödselränna med svansskydd som ger en säker och ren mjölkning, en reglerbar bogfront som du anpassar till medelstorleken på dina kor för bästa komfort, en skjutgrind som tar liten plats vid ingången till stallet.

Den smart utformade fronten utan horisontella rör gör att kon kan stå bekvämt och röra huvudet på ett naturligt sätt. När mjölkningen är klar lyfts fronten och korna går rakt ut, snabbt och smidigt.

DeLaval P2100 kan byggas för alla besättningsstorlekar och kan omfatta upp till 2 x 40 mjölkningsplatser.

Fronten på stallet har inga horisontella rör. Korna står bekvämt och kan röra huvudet på ett naturligt sätt.

Alla är välkomna in för att ta en närmare titt på stallet på Kåhögs Gård.

FAKTA
OM

KÅHÖGS GÅRD, Västergötland

Ägare: Partillebo

Drivs av: Lars-Inge och Birgitta Börjesson

Mjölkningsanläggning: parallellstall
DeLaval P2100, 2x8

Antal mjölkande: 85

Avkastning: 10 500 kg ECM

ROTERANDE MJÖLKNINGSTALL PR2100 är ett viktigt steg till hög kapacitet och problemfri mjölkning.

I FUNDERINGARNA KRING EXPANSION och stora besättningar är alternativet med roterande mjölkningsstall alltid aktuellt. Det roterande mjölkningsstallets höga kapacitet och problemfria mjölkning är det som gör det intressant. DeLaval roterande mjölkningsstall PR2100 har visat sig vara ett riktigt kraftfullt alternativ för svenska förhållanden.

Över 500 installationer i världen

Det roterande mjölkningsstallet PR2100 lanserades globalt, februari 2007. Sedan dess har över 500 roterande mjölkningsstall installerats i 29 länder. PR2100 är en parallellkarusell där mjölkningen sker utvändigt dvs. på utsidan av karusellen. DeLaval erbjuder med PR2100 en komplett lösning som skräddarsys för dina förutsättningar, din planering, din besättning och dina önskemål. En fungerande helhet är viktig och vi vet att varje komponent i PR2100 fungerar tillsammans eftersom vi designat dem och byggt dem att fungera tillsammans. Det gör skillnad för dig som användare.

I Sverige är det flera gårdar som idag använder roterande mjölkningsstall PR2100. Vadsbo mjölk (Västergötaland) har en 60 platsers PR2100, Torsjö gård (Småland) har en 50 platsers, Ösarp (Halland) en 60 platsers och Killeröd (Skåne) en 50 platsers PR2100. Så erfarenheter under svenska förhållanden är många och goda.

Hög kapacitet

Den kontinuerliga rörelsen i ett roterande mjölkningsstall betyder kontinuerligt koflöde. Gruppens storlek är aldrig ett problem. Det roterande mjölkningsstallet bara fortsätter snurra tills jobbet är gjort. Vare sig du vill mjölka en medelstor besättning snabbt eller behöver kontinuerlig produktivitet för en riktigt stor besättning erbjuder roterande mjölkningsstall PR2100 den högsta kapaciteten av alla mjölkningssystem.

Plattformen och dess utformning är natur-

ligtvis viktig för högkapacitetsmjölkning men DeLaval roterande mjölkningsstall går utöver plattformen och innefattar varje del av systemet från mjölkningsorgan, mjölkmatning, vakuum, diskning och kylsystem ända fram till det integrerade driftsledningssystemet DelPro. En helhet som gör skillnad för dig som användare.

Automatiskt koflöde

Mjölkningssystemet i roterande mjölkningsstall PR2100 är konstruerad för att vara gränssnittet mellan den senaste mjölkningssystemet, driftsledningssystemet, och mjölkaren. Med elektronisk identifiering, mjölkmatning och konduktivitet, kan fertilitet och mastit hanteras som en del av mjölkningsrutinen. Genom att integrera driftsledningssystem DelPro i mjölkningsrutinen, kan besättningen sedan sorteras och grupperas och enskilt djur kan enkelt avskiljas vid behov.

Arbetseffektivitet

Arbetsrutiner som enbart behöver fokusera på mjölkningen kräver mindre personal. Den konsekventa och stressfria mjölkningen innebär att korna villigt både går till, på och av plattformen utan problem eller behov av hjälp. Kor är snabba att lära sig in- och utgången och följer dem gärna. Den låga kabinetsdesignen underlättar för djuren vid ingång och gör det även lättare för dem att lämna plattformen. Kombinationen av dessa faktorer innebär att färre behövs för att uppnå samma kapacitet. Detta resulterar i kostnadsbesparingar.

Lugnt, konsekvent och bekvämt för kon

Kor lär sig mjölkningsrutinen lätt. De följer helt enkelt den framförvarande kon på plattformen. Väl där, har varje ko sin plats och de kan bara slappna av för mjölkning.

Stabil grund ger stabilt resultat

Grunden för hållbarheten av roterande mjölkningsstall PR2100 är de olika valen av plattform. Från den 100 mm tjocka plattformen av betong till den nya och allt mer populära SuperDek-plattformen. SuperDek har samma uppbyggnad som den vilar på, men genom att använda 4,5 mm tjock 3CR12 stål fås en unik funktion som DeLaval är ensamma om att kunna erbjuda. En viktig detalj för komforten är att stallet utrustas med gummimat-

tor. För roterande mjölkningsstall PR2100 finns färdiga mattor bara att lägga på plats.

På plattformen är stabila avskiljare mellan varje bås monterade med båsbredden 730 mm. I avskiljaren sitter kabinettet med stallplatsenhet, mjölkningsautomation och nedfällbar diskhylla. Detta är en mycket utrymmessnål konstruktion. Plattformen har separata bärhjul i rostfritt och drivenhet med dubbla, 0,75 kW, elmotorer för jämn drift.

Säkerhet för kor och mjölkare

Två svansbommar är monterade runt hela plattformen. Den övre svansbommen håller kon kvar på plattformen. Den nedre svansbommen skyddar mjölkaren om kon sparkar. Enkel Start/Stopp, blått rep, monteras där mjölkaren/mjolkarna normalt arbetar. 1 drag = Stopp, 2 drag = Start. Dessutom är ett nödstopp, rött rep, monterat runt hela plattformen för extra säkerhet. Samma sak där: 1 drag = Stopp, 2 drag = Start.

Roterande mjölkningsstall PR2100 är ett säkert val och ett riktigt steg till hög kapacitet och problemfri mjölkning. Erfarenheter från svenska gårdar är hög driftssäkerhet med låga kostnader för drift och underhåll. I funderingarna kring expansion och stora besättningar är alternativet med PR2100 ett riktigt starkt alternativ.

Stalltipset!

NYHET!

Revolutionerande nyhet för DryMaxx™ – DeLaval STRÖMEDELSSPRIDARE

DeLaval strömedelsspridare är ett smidigt handverktyg för spridning av strömedel.

Varianten som rymmer 12 liter fungerar utmärkt till DryMaxx™ strömedeltillsats.

Drivning sker med batteridrivna bormaskin (medföljer ej i leveransen).

Det går att sprida strömedel såsom spån och liknande produkter med max partikelstorlek upp till 20 mm. Men framförallt revolutionerar den användandet av Drymaxx.

Fördelar

- ✓ Jämnare spridning i liggsängarna
- ✓ Snabbare utfört arbete
- ✓ Enkel att hantera

Justerbart spjäll gör att anpassning till mängd kan göras.

Använder du DryMaxx™ måste du skaffa denna spridare. Du kommer inte att ångra dig.

VAR FÖRBEREDD TILL BETESLÄPPET

– se över dina elstängsel
och aggregat

Svart och vit
tråd har en bra
kontrastverkan
och syns därför
bra.

SNART ÄR DET DAGS ATT SLÄPPA UT KORNA.

Det är alltid bra att vara förberedd och april är en bra månad att ta tag i uppgiften. Kontrollera att stängslen som sitter uppe är intakta. Gå igenom stolpar, tråd och isolatorer. Laga och komplettera vid behov och ta bort sly och annan undervegetation. Se över övrig utrustning och kontrollera att aggregaten fungerar som de ska. Se också de tips och förslag från våra experter Janne och Katarina som finns i medföljande bilaga. Om du behöver göra större ingrepp eller bygga helt nya stängsel följer här några tips och råd.

Elstängselaggregat

Det första man måste bestämma är om man ska ha ett batteridrivet eller ett nätdrivet aggregat. Om det är möjligt bör man använda ett nätdrivet aggregat eftersom det har lägre driftskostnader.

Det man huvudsakligen går efter när man väljer aggregat är hur högt över marken den nedersta tråden ska sitta och hur långt stängslet är. Till får väljer man därför ett kraftigt aggregat, på grund av att den nedersta tråden inte sitter mer än ca 30 cm över marken. Till hästar räcker det med relativt svaga aggregat, därför att den nedersta tråden sällan sitter lägre än 60 cm. Av samma anledning väljer man de kraftigaste aggregaten till permanenta elstängsel. De är ofta mycket långa, med mycket undervegetation.

E250M ett exempel på ett nätaggregat som klarar långa stängsel

Permanent stängsel med DeLaval plaststolpar och trippelgalvaniserad ståltråd.

NYHET!

DeLaval Polytråd BW4. Den svart-vita färgen ger god kontrastverkan.

Nu med High Volt ledare: Ledningsförmåga som koppars och styrkan som rostfritt stål.

Ju kraftigare aggregat man har, desto större säkerhetsmarginal har man också för oförutsedda händelser, så att skyddet inte försvinner om en gren eller liknande kommer emot stängslet eller att vilt som rådjur och älg, som inte är vana vid elstängsel, känner av det tillräckligt för att inte springa rakt igenom.

Tråd

Tråd väljs efter vilket slags stängsel som ska sättas upp.

Till flyttbara stängsel används alltid lätta polyestertrådar eller band, eftersom stängslet ska flyttas flera gånger under säsongen.

Observera att det är viktigt att använda trådar/band med lågt motstånd. Vilket motstånd tråden har finns angivet i Ohm/m på rullen. Exempelvis innebär 0.2 Ohm/m en mycket bra strömledningsförmåga, medan 14.4 Ohm/m är dålig ledningsförmåga. Vidare bör man välja tråd/band med bra kontrastverkan. Svart och vit färg har en avsevärt bättre kontrastverkan och synbarhet än t ex orange tråd.

Till permanenta elstängsel bör man endast använda försträckt trippelgalvaniserad ståltråd. Denna speciella kvalitet på ståltråd har tre gånger så tjock galvanisering som vanlig ståltråd och den töjer sig inte heller när den utsätts för väder och vind.

Stolpar

Valet av stolpar beror också på vilket slags stängsel som ska sättas upp. Till flyttbara stängsel väljer man lätta stolpar av glasfiber, plast eller fjäderstål. Det är stolpar med låg vikt som är lätta att bära med sig och mycket enkla att sätta upp. Kom ihåg att använda trästolpar som hornstolpar även till flyttbara stängsel. Till permanenta stängsel rekommenderar vi den nya permanenta stolpen i plast som är lätt och har lång hållbarhet, eller tryckimpregnerade furustolpar.

Framtidens diskmedel är klorfria

Skånemejerier, Norrmejerier och f.d. Milko har länge haft krav på klorfria diskmedel. Nu skärper även Arla sina miljömål och pratar om ett krav på klorfria diskmedel från 2016.

Med det sortiment vi har idag är vi väl förberedda att möta Arlas kommande krav, säger Rolf Hansson, Marknadschef på DeLaval i Sverige. – Idag är ungefär en fjärdedel av vår försäljning av alkaliska flytande diskmedel klorfri. Vi har två beprövade klorfria diskmedel som fungerar mycket bra. Klorfri 25 är en produkt

som funnits i många år och som fungerar utmärkt i mjukt till medelhårt vatten. Sedan 2012 har vi också Klorfri 100 som är en vassare produkt för hårt vatten och tuffa diskförhållanden som det t.ex. kan vara i mjölkrobot där man mjölkar mer än åtta timmar per dag.

Avsaknaden av klor gör att diskmedlet i sig inte är desinficerande. Därför är det växelisk som gäller vid klorfri diskning. Bakterierna hinner då inte anpassa sig till vare sig

den sura eller alkaliska miljön. – Tack vare att det nu blir större volymer klorfritt har vi kunnat sänka priserna rejält vid årsskiftet. Klorfri diskning är framtiden för våra kunder och därmed även för oss, konstaterar Rolf.

Fungerar klorfritt på min gård?

Steget till klorfritt kan kännas osäkert. Men det är många gårdar i Sverige med olika förutsättningar som diskas klorfritt redan idag. Stalltipset har varit på besök hos några av dessa kunder. **Läs om deras erfarenheter nedan;**

FAKTA OM

ÅNAHOLM, Frykeryd, Värmland

Ägare: Jan-Olov och Hillevi Nyman
- Guldkund nivå 2
- 1 VMS installerad 2010 med MilkFirst kotrafik
- Ekologisk produktion sedan 1995
- 2-tonsklubb: 3:e året i rad

Antal mjölkande/årskor: 70/77

Avkastning: 9 640 kg ECM

Celltal: 180 000
Bakterietal < 10 000

Antal mjölkningar per dygn/ ko: 165/2,4

DeLaval servicetekniker Andreas Hellenrud, Hillevi Nyman och Per-Olov Nyman

FAKTA OM

HÖGLUNDA GÅRD, Värmland

Ägare: Lars Persson
- Guldkund nivå 2
- 1 VMS Installerad 2010 med FeedFirst kotrafik
- KRAV sedan 1995
- På gång in i 2-tonsklubben (drygt 2000 kg/dygn i medel)

Antal mjölkande/årskor: 65/78

Avkastning: 9 400 kg ECM

Celltal strax: under 200 000
Bakterietal: 7-10 000

Antal mjölkningar per dygn: 147 totalt, 2,13 per ko

Kerstin Karlsson och Lars Persson

MEDELHÅRT VATTEN, VMS OCH KLORFRI 25 PÅ ÅNAHOLM

På Ånaholm sköts driften av **Jan-Olov Nyman** och dottern **Hillevi**. Det finns ett stort intresse och engagemang hos dem båda. Det var inte självklart att valet blev mjölkrobot när det skulle investeras på Ånaholm. – Vi var inte så intresserade av robot, säger Hillevi. Men slumpen ville att de tittade på en traktor på en robotgård och då även kikade i ladugården. – Vi vart sålda direkt, säger Hillevi med ett leende. I november 2010 installerades VMS:en på Ånaholm och det har gått jättebra sedan dess. – I början hade vi problem med klövspalt så vi fick vänta med att utöka besättningen, säger Jan-Olov. – Men så fort vi hade full beläggning kom vi upp i över två ton per dygn i genomsnitt och vi är nu för tredje året med i DeLaval 2-tonsklubb.

Eftersom mjölkproduktionen på Ånaholm är ekologisk har det alltid varit självklart med klorfritt diskmedel. De har under många år använt DeLaval Klorfri 25 i växelisk med Cidmax. Vattnet på gården är medelhårt. – Det har aldrig varit några problem, säger Jan-Olov. De diskas tre gånger per dygn, två gånger alkali och en gång syra, och ligger stadigt på bakterietal under 10 000. På frågan om de hela tiden har kört med DeLavals diskmedel svarar Jan-Olov:

– Vi har tittat på Gårdsservice produkter och jämfört priserna, men det skiljde inte mycket. Och på DeLaval får vi bra rabatter.

Ånaholm är guldkunder på nivå 2 vilket bland annat ger dem 10% rabatt på diskmedel.

HÖGLUNDA GÅRD DISKAR KLORFRITT I VMS

Mjölkproduktionen på Höglunda gård i Kils kommun i Värmland drivs av **Lars Persson**, **Kerstin Karlsson** och sonen **Patrik Persson**. När det skulle byggas ny ladugård på Höglunda blev det två mot en i robotfrågan. Kerstin ler vid minnet: – Jag hörde talas om en robot som kunde mjölka kor redan när jag gick på lantbruksskolan och jag tänkte att det aldrig kunde fungera.

Hon var länge kritisk till beslutet att skaffa robot. Men det har fungerat klockrent ända sedan första dagen. – Korna trivdes direkt. De var avslappnade och gillade både den nya lösdriften och roboten, tillägger Kerstin nöjt.

Att valet föll på VMS var inte självklart. Lars berättar: – Vi åkte och kollade på en gård där de har både en röd och en blå robot. Efter det föll valet på VMS. Sonen Patrik tyckte inte det verkade bra att ha en massa kor utan mjölkningstillstånd springandes i roboten. Och de har aldrig ångrat sitt val.

DeLaval Klorfri 25 fungerar utmärkt i roboten

Det tog bara sex månader från första spadtaget tills första kon blev mjölkad i den nya VMS:en som fick namnet Rutger. Ända sedan starten 2010 har man diskat med klorfritt diskmedel i VMS:en. Det är mjukt vatten på gården och produkterna som används är DeLaval Klorfri 25 och Cidmax. Bakterietalet har legat konstant under 10 000. På frågan vad de skulle vilja säga till kollegor som inte tror på att klorfritt diskmedel fungerar svarar Lars lugnt:

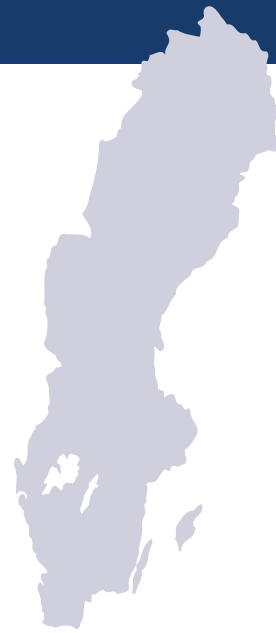
– Diskmedlet bara finns där och används i den takt det ska och allt ser bra ut på Gårdskvittot – då funkar det ju!

DeLaval – alltid nära dig

DeLaval sälj- och serviceorganisation sträcker sig från söder till norr.

Vi finns alltid nära dig.

En unik kompetens, kunskap och erfarenhet i en och samma organisation.

Distriktschefer & Servicetekniker från söder till norr

Östra Skåne

Fredrik Fredbo, 072-5241718
Gunnar Bodelsson, 070-5337611
Martin Olsson, 100% VMS, 072-2436980
Jonas Valtersson, 072-2344539
Christian Vendel, 100% VMS, 072-7420059

Skivarp
Glimåkra
Lövestad
Kristianstad
Tollarp

Västra Skåne/Södra Halland

Jan-Inge Tuveborn, 070-3403792
Bengt J Johansson, Resande St, 070-5770510
Tord Kjellqvist, 070-2432737
Olle Nilsson, 070-5732469
Peter Svensson, 100% VMS, 0730-211592
Stefan Svensson, 072-5870016

Hjärnarp
Glumslöv
Båstad
Sjöbo
Laholm
Sjöbo

Södra Småland/Blekinge

Fredrik Möttus, 070-2512589
Håkan Abrahamsson, 100% VMS, 070-2103087
Tomas Jönsson, 070-6809954
Patrik Lundkvist, 100% VMS, 070-5732493
Johan Månlycke, 072-7150031
William Persson, 070-6892011
Emil Rubin, 072-5094963
Olof Thörn, 100% VMS, 076-8010314
Conny Åberg, 100% VMS, 070-6906010

Kristianstad
Listerby
Vassmolösa
Grimslöv
Älmhult
Skruv
Johannishus
Alstermo

Mellersta Småland

Lars Karlsson, 070-6312315
Jonathan Blomqvist, 072-5146482
Ulrik Elmersson, 070-6023207
Marcus Hugosson, 076-8075142
Per Björklund, 0730-455982

Vetlanda
Huskvarna
Sävsjö
Eksjö
Eksjö

Nordvästra Småland/Södra Västergötland

Håkan Åberg, 070-6719323
Mattias Abrahamsson, 100% VMS, 070-6862401
Mats Bark Andersson, 072-7100031
Jonathan Blomqvist, 072-5146482
Magnus Fransson, 100% VMS, 070-6892843
Filip Klintgärde, 100% VMS, 070-6406364
Stig Svensson, 070-6885649
Michael Wikstrand, 070-5928934

Vaggeryd
Älekulla
Forsheda
Huskvarna
Skillingaryd
Lekeryd
Ulricehamn
Bankeryd

Kalmar/Öland

Fredrik Pettersson, 070-6519048
Thomas Amné, 070-5423030
Claes Andersson, 070-6332835
Harald Henningsson, 070-2490284
Mattias Johansson, 072-2224181
Jan-Olov Olsson, 100% VMS, 070-2490286
Jonathan Olsson, 072-5140028
Tommy Ågren, 070-6022975

Läckeby
Borgholm
Kalmar
Kalmar
Färjestaden
Köpingsvik
Färjestaden
Kalmar

Nordöstra Småland

Markus Linde, 070-5953197
Jan-Erik Alexandersson, 070-6990435
Lars Igelström, 070-5322575
Roger Karlsson, 072-2346382
Daniel Kjällander, 070-2159874
Uno Kjällander, 070-3825090
Rickard Pettersson, 072-7251290
Anders Wennerholm, 072-7000078

Halland/Bohuslän

Göran Nilsson, 070-6075461
Christer Andersson, 070-6443515
Christer B Andersson, 072-2436896
Gerry Andersson, 070-6719314
Leif Eriksson, 100% VMS, 070-2431403
Gunnar Gunnarsson, 070-2432735
Jim Hedin, 0730-213327
Martin Johansson, 072-7251235
Bo Karlsson, 070-2659093
Rolf Lilja, 070-5322559
Christer Ryberg, 100% VMS, 070-6324080
Per Svensson, 070-2431402

Södra Västergötland/Dalsland

Claes Carlson, 070-2355554
Curt Andersson, 070-6932764
Mikael Blomgren, 070-5338270
Daniel Eriksson, 100% VMS, 070-2100853
Tommy Johansson, 100% VMS, 070-6932754
Per-Anders Josefsson, 070-6022984
Emil Karlsson, 072-2437518
Mikael Olsson, 070-2866580
Lars-Åke Pettersson, 070-5732714
Hans Ryngefors, 100% VMS, 070-5882986
Martin Wallinder, 072-2437387
Lars Wetterlund, 070-3640656

Norra Västergötland/Närke

Joakim Larsson, 070-6719339
Peter Arvidsson, 072-2436976
Henrik Fogelström, 072-2436335
Jonny Lundgren, 100% VMS, 070-2074286
Daniel Melin, 100% VMS, 070-2534080
Jonas Nilsson, 0730-564023
Leif Nordkvist, 070-5733046
Per Persson, 100% VMS, 070-5732846
Markus Pettersson, 070-6741050
Conny Sivertsson, 100% VMS, 070-3642914

Gotland

André Johansson, 070-6990539
Tordh Ekbladh, 100% VMS, 070-6728316
Per Jacobsson, 072-2438357
Magnus Pettersson, 0730-213796
Elias Samuelsson, 100% VMS, 076-8400260
Anders Wahlgren, 072-7150032

Hemse
Gotlands Tofta
Hemse
Hemse
Hemse
Visby
Gotlands Tofta

Kristdala
Vimmerby
Överum
Ringarum
Kisa
Måilla
Gamleby
Vimmerby

Hishult
Getinge
Onsala
Ullared
Laholm
Veddige
Falkenberg
Dingle
Falkenberg
Kyrkesund
Färgelanda
Oskarström

Alingsås
Falköping
Alingsås
Gråstorp
Kättilstorp
Falköping
Tidaholm
Högsäter
Mellerud
Vara
Falköping
Dalum

Nossebro
Kolbäck
Hjo
Hjo
Tibro
Töreboda
Mariestad
Tibro
Örebro
Laxå

Norra Östergötland/Södermanland

Kjell Eriksson, 070-6728357
Rolf Gustavsson, 070-3149195
Daniel Ström, 100% VMS, 070-5198678
Hans Ahlezon, 070-6307913
Conny Eklind, 070-5322572
Mats Magnusson, 070-5929187
Daniel Nerf, 072-7332905
Ove Salomonsson, 072-7251232
Björn Watz, 070-6932719
Gustaf Widerström, 100% VMS, 0730-216684

Linköping
Linghem
Kisa
Nyköping
Arboga
Finspång
Björkvik
Flen
Torshälla
Kimstad

Uppland/Stockholm

Stig Eriksson, 070-6719320
Jimmy Björk, 072-5095342
Bengt-Ove Nordh, 070-3875020
Anders Sundblad, 070-5322565
Jan Södblom, 072-7150036
Kai Valapuro, 100% VMS, 070-5212715
Georg Ågren, 070-6654802

Vingåker
Björklinge
Tierp
Enköping
Uppsala
Enköping
Bergshamra

Dalarna/Värmland

Jonas Andersson, 076-1366800
Bo Hallstensson, 100% VMS, 070-6239630
Daniel Hedman, 100% VMS, 070-5322567
Andreas Hellenrud, 072-7400371
Stefan Fjärdsmans, 076-8234735
Joel Norling, 070-2173415
Hans Sporrong, 100% VMS, 070-2181040
Patrik Wallberg, 072-7276778

Orsa
Väse
Leksand
Kil
Gustafs
Rättvik
Hedemora
Sundborn

Ångermanland/Medelpad/Södra Västerbotten

Lars Gradin, 070-2182189
Anders Amlund, 070-5732734
Göran Bergvin, 070-2181058
Raymond Lövgren, 070-5927417
Anders Vasara-Hammare, 072-7251233

Domsjö
Ärnäsfall
Docksta
Sundsvall
Vännäs

Jämtland/Norra Hälsingland

Nils-Erik Andersson, 070-6719341
Lars Göran Eriksson, 070-6017471
Krister Haraldsson, 070-5336511
Jonte Hedlund, 070-6063332
Bengt Hellstrand, 070-5212673
Lars Wiman, 070-6932768
Sven-Tage Öberg, 070-5733043

Gällö
Edsbyn
Tandsbyn
Oviken
Duved
Trönödal
Korskrogen

Norra Västerbotten/Norrboten

Nils-Erik Andersson, 070-6719341
Lars Gradin, 070-2182189
Jimmi Borgström, 076-8163037
Glenn Levander, 070-6885827
Umberto Lindgren, 100% VMS, 070-6090625
Stefan Norberg, 070-2569298
Dan Pantzare, 070-6932752
Peter Swahn, 073-0564049

Gällö
Domsjö
Lycksela
Piteå
Skellefteå
Boden
Södra Sunderbyn
Bureå

Om du behöver hjälp att hitta din närmaste kontaktperson, gå in på **www.delaval.se** eller ring **08-550 29400**

- FRI TILLGÅNG PÅ FRISKT VATTEN ÄR OERHÖRT VIKTIGT FÖR MINA DIKOR säger **Peter Forslund** Djura, Dalarna. De måste producera mjölk så det räcker till kalvarna. Då duger det inte med gamla badkar eller någon annan provisorisk lösning.

Friskt rent vatten på bete är viktigt

Peter byggde en ny kall lösdrift för dikor 2006–2007 med plats för 54 kor. I stort sett all utrustning är från DeLaval, inredning, liggsängar utrustade med gummimattor och utgödsling. I stallet finns även två frihängande ryktborstar som är flitigt utnyttjade. I stort sett har inga större reparationer behövts.

– Grejorna håller. Bra kvalitet ger låga driftkostnader, säger Peter.

Vattenkar som är tillverkade för betesdrift

– Jag är mycket nöjd med de beteskar jag har använt några år. De är tillverkade för just betesdrift och fungerar klanderfritt. Dessutom är de lätta att flytta. Det är viktigt både under själva betesperioden men också bra när man ställer in dem för vinterförvaring och de är ju staplingsbara också vilket underlättar lagringen inflikar Peter. Den ovala formen gör att de är lättplacerade och djuren får rum att dricka från flera håll. De har också en bottenventil som fungerar jättebra vid rengöring.

Justerbar Flottör

En annan bra sak är att flottören är justerbar, nivå mässigt, det gör att om det lutar, kan nivån justeras ned så det inte är någon risk för att det rinner över.

– Jag har därför inga problem med söl och upptrampad lera runt karen, fortsätter Peter.

– Dessutom är den blå färgen bra. Vattnet ser verkligen aptitligt ut och man ser tidigt när det är dags för rengöring och det börjat växa i karen. Den gröna växtligheten syns tydligt mot den blå färgen, om karet varit grönt syns det ju inte, säger Peter.

Man ska inte tumma på kvaliteten,

En regel jag har är att det lönar sig med kvalitet i längden. Slår man ut det över tiden så blir det alltid billigare. Som exempel kan jag nämna DeLaval stängselstolpar i glasfiber. De jag köpte 1993 använder jag än i dag, den extrakostande utslagen på 20 år är ju nästan ingenting.

Nej man ska inte tumma på kvaliteten. Därför är jag noga med vad jag köper vare sig det är maskiner eller förnödenheter, oftast blir det DeLaval avslutar Peter Forslund.

FAKTA
OM

BETESKAR P400 P600 P1000

- Karen rymmer 400, 600 respektive 1 000 liter
- Beteskaren är tillverkade av UV-beständigt plastmaterial i hög kvalitet.
- De är enkla att rengöra och smidiga att flytta vid behov.
- Flottören är justerbar och sitter väl skyddad från djuren.
- Färg: Blå

